

PRENUMERATA

Kurjera warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym):
Rocznie rs. 9, półr. rs. 4 k. 50.
Kwart. rs. 2 k. 25, mies. k. 75.
Za odnośnienie do domu w Warszawie dopłaca się miesięcz. k. 5.
Oplata za przesyłkę i kosztą ekspedycji bezpłatnego wydania porannego na prowincję do Cieszyny: rocznie rs. 3, półr. rs. 1 k. 50, kwart. k. 75, mies. k. 25.
Za granicą (z przesyłką jeźdźdźcą) miesięcz. rs. 1 k. 50.
Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie *Kurjera* przyjmowana być nie może.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodził rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęczone tylko wieczorem.

ROK SZESĆDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem; w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 141

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., za każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petytowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop. każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 2 kop., za każdy następny raz 1½ kop.

Ogłoszenia do *Kurjera warszawskiego* przyjmuje także Biuro ogłoszeń Rajchmana i Frenclera ulica Senatorska nr 26.

— Szanownych prenumeratorów na prowincji upraszamy o wczesne nadanie przedpłaty na rok przyszły.

— Ku czci N. Sakramentu odprawiona będzie wtorek o godzinie 9 ej zrana solenna wotywa, z wystawieniem N. Sakramentu i procesją w kościele katedrałnym św. Jana, zaś w kościele św. Katarzyny (panien sakramentek) całodzienne nabożeństwo odpustowe.

— Jutro, jako w dzień poprzedzający ostatnią dobie kończącego się starego roku, rozpoczynają się godzinne nabożeństwa w kościołach: Narodzenia Marii Panny (po-karmelićkim), św. Aleksandra i Stanisława i Wawrzyńca na Woli. Nabożeństwa te odbywać się będą z wystawieniem N. Sakramentu, kazaniem, procesjami oraz nieszpornymi ciągi trzech dni po sobie idących, to jest przez wtorek, piątek i sobotę.

Przegląd polityczny.

Dwie nowiny przekazały dni świąteczne tygodnia dom powszednim w spuściznie: spotkanie się delegacji bułgarskiej z byłym księciem i głuche posłanki o porozumieniu się Niemiec z Rosją w sprawie bułgarskiej. Z tem porozumieniem się, poświęcającem częściowo przynajmniej interesu Austrii, są dalsze plany księcia Bismarka, u których celu leżeć ma ni mniej ni więcej, jak druga wojna z Francją, tym razem już naprawdę eksterminacyjna.

Te słowa w tym programie, tyle znaków zapytania, tyle poważnych wątpliwości: powrót księcia Battenberga do Sofji, to wojna z Rosją, prowadzona naturalnie nie przez słabą Bułgarię, ale przez potężnych opiekunów: Austrię i Anglię. Jesteśmy przez to pewni, że Austrija wojny nie pragnie, jakkolwiek nie co tać, że są pewne prądy w wiedeńskich sferach dworskich, które pragną wojny i nieskłonnie byby siuchać przestroż sztabu jeneralnego. Je-

steśmy jeszcze pewniejsi, że Anglija w chwili rozstrzygającej nie stawiałaby się w słowie. W tych zaś warunkach trudno uwierzyć, aby kandydatura sympatyczna dla bułgarów zdołała się utrzymać na powierzchni.

Porozumienie się Niemiec z Rosją co do sposobów rozcięcia węzła gordyjskiego sprawy bułgarskiej, a może i wschodniej, nie należy do rzeczy nieprawdopodobnych. Nie byłoby ono rzeczywiście nawet trudnem, gdyby nie wzgląd na Austrię, której polityka wschodnia zarysowała się zbyt dosadnie, aby za technieniem wiatru z Berlina zmienić się mogła. Polityka ta klęci się w wielu zasadniczych poglądach z rosyjską i potrzeba wielkiego talentu kompromisarskiego, aby pogodzić kontrasty. Nie nowina, że ks. Bismark go posiada; kompromis wobec obustronnej, jak się przypuszczać godzi, niechęci do wojny nie należy do rzeczy wprost niemożliwych, jeżeli się tylko pokaże, że wzajemne ustępstwa nie będą wymagały poświęcenia godności państwowej.

Takim poświęceniem byłaby zgoda na usunięcie się hr. Kalnokyego. Austrija ocaliłaby przez to pokój, ale postradałaby rację bytu jako mocarstwo. Dlatego mniej niż kiedykolwiek wierzymy w obecnej chwili w zachwianie się pozycji hr. Kalnokyego; przeciwnie, zdaje nam się, że gdyby nastąpiło istotnie wskazane powyżej porozumienie pomiędzy Niemcami i Rosją, oparłoby się ono na znanem trójcesarskiem przymierzu i uszanowałoby zaakcentowane tak dosadnie w delegacjach austro-węgierskich interesu monarchji habsburskiej.

Tem nieprawdopodobniejszym byłoby poświęcenie Austrii przez Niemcy, jeżeli prawdą jest, iż ostatnie to państwo gotuje nową wyprawę krzyżową na Francję. W obliczu takiego przedsięwzięcia Niemcy musiałyby przecież baczyć na usposobienie wszystkich sąsiadów; zdradzona i zawiedziona Austrija nadawałaby się wybornie na sprzymierzeńca Francji. Gdy się wymawia rok 1870, pamięć ludzka pada jednym tchem na inną zblizoną datę roku 1866-go: pomiędzy Sadową a Sedanem tylko cztery przecięć leżą krótkie lata. Zarówno w r. 1866-ym,

jak w r. 1870-ym, przymierze Austrii z Francją wisi na włosku...

Tymczasem we Francji zaczynają się na serjo wojny obawiać. Francuski minister wojny, jen. Boulanger, który w ojczyźnie swej uchodzi za wybrańca odwetu *par excellence*, wygłosił w niedzielę mowę przy rozdaniu nagród paryskim towarzystwom ratunkowym, w której rzekł dosłownie co następuje:

„Członkowie towarzystw ratunkowych szukają sławy w pomocy, jaką swym bliźnim niosą w czasie pokoju, który dla ludów tak jest potrzebnym, że ci, którym przypało dźwigać ciężar rządów, muszą ten pokój ludom zapewnić ponosząc wszelką ofiarę, dopóki ta ofiara nie narusza godności i bezpieczeństwa kraju.” Tak wysokie podniesienie wartości pokoju w ustach ministra wojny, to jakby wyparcie się wszelkiego szowinizmu, wobec którego inne natchnione mowy, jak: „Ocalić lub zginąć, zwyciężyć lub umrzeć!” albo: „Ten swobodny heroizm tak długo będzie ozdobą starej rasy galijskiej, jak długo Francja żyć będzie, to znaczy do końca świata!” tracą doniosłość polityczną i pozostają tylko bombastycznym ornamentem stylowym.

P. Dugué de la Fauconnerie opowiada w *Gaulois* rozmowę, jaka toczyła się pomiędzy tymże samym ministrem wojny a gronem oficerów podczas bankietu wojskowego. Kilku oficerów wyraziło pragnienie wojny, na co minister zauważył, że powinni zachować się spokojnie i wstrzeźliwie; obok armji, która zawsze pożąda wojny, istnieje kraj, który pragnie pokoju. Jenerał dodał: „To panów dziwi; mówiący o pokoju Boulanger jest dla was czemś nowem; a przecież tak... Co innego, jeżeli się ryzykuje tylko własną skórę, co innego, jeżeli się dźwiga odpowiedzialność i kierunek.” Dawniej pragnął on także wojny za każdą cenę. Dzisiaj przekonał się, że wojna byłaby rzeczą zbyt okropną, aby wyzwanie do niej mogło uchodzić za czyn patriotyczny.

Tenże sam *Gaulois*—organ monarchiczny—donosi, jakoby p. Herbette, nowy poseł rzeczospolitej przy dworze niemieckim, oznajmił miał hr. Bismarkowi imieniem swojego rządu zamiar częściowego odro-

KRONIKA TYGODNIOWA.

Wtorek lorda Churchilla w Warszawie. — Tutejsza wigilja zaczyna się spokojem na ulicach i oświetleniem domów. — Wykrycie etnograficzne lorda. — Polacy są społeczeństwem niewiarycznym. — Nauka, nasi uczeni i *Wschodni*. — Pragnasi ubodzy i angielskie biura strzeżenia pracy. — Dla paryżanie lubują się w brzydkich romansach i w budowaniu kanałów. — Położenie warszawianek wobec stałej młodej generacji warszawiaków. — „Rozkoszne marzenie” p. Suchorowskiego i estetyka Wellingtona.

Staneliśmy—pisze lord Randolf Churchill—stanożony w Warszawie w zeszły piątek, o godzinie 8 ej wieczór. Była to wigilja Bożego Narodzenia i moim naczynie sprawdzić, z jaką uroczystością polacy obchodzą to piękne święto, tak drogie dla każdego Anglika.

W dawniejszych moich podróży, wreszcie z opowiadania osiadłych tu redaków, wiem, że polacy w obojętne, a warszawiacy w szczególności należą do najchłiwszych ras na kuli ziemskiej. W miesiącu, licząc 400,000 mieszkańców, codzień przez ulice przesuwa się ze 4 miliony osób: każdy bowiem warszawiak wybiega z domu przynajmniej dziesięć razy na dobę. Widząc, jak galopują po chodnikach: prawo, w lewo, w poprzek i w ukos — jak potrafią się wzajemnie — jak nawet wpadają pod koła wozów, zdawałoby się mogło, że ludzie ci spóźnili się na pociąg, albo uciekają przed wierzycielami...

Co oni tak gonią? — zapytałem naszego konsula, kiedyś zwiedzał Warszawę latem.

Gonią czas, który przed nimi ucieka.

A po co oni gonią czas?...

Ażebym go zabił, że im ucieka zbyt prędko.

Łatwo więc wyobrazić sobie, jakem się zdziwił, zobaczywszy w piątek wieczór ulice prawie puste. Ledwie gdzieś niegdzie przesuwali się pod domami samotny przechodzień: jakaś szwaczka, która odnosiła suknię zamówioną na dzień jutrzejszy, — jakaś uboga rodzina powracająca z proznej wigilji, — jakiś biedak, który w nadtłuczonym garnku i brudnej chustce dźwigał zapasy na nadechodzące święta...

Ani śladu elegantek ubranych strojnje i do figury, ani odrobiny elegantów, którzy zaglądają kobietom w oczy, ani cienia wykwintej młodzieży z kantarów, która w zwykłym dniu tak lubi chodzić po trzech i czterech w jednym szeregu i głośno śmiejąc się, spychać w ryszotki bliźnich, nie pracujących w żadnym kantorze.

Cicho i pusto. Nie słycać nawet łoskotu kul bilardowych w cukierni, ani drażniącego huczenia powozów na ulicy. Czasem tylko przy stojących sankach odzywa się dzwonek. To koń dorożkarski, zdziwiony długim odpoczynkiem, potrząsa głową i patrzy na swego pana, któremu bat wysunął się z ręki na prawo, czapka spadła na lewo, a on sam pochylił się na przód sani i bezwładne ręce zwiesił nad dyszlem. *Christmas-eve!*

Jeżeli tak uroczyste w wigilję Bożego Narodzenia wyglądają ulice, jeszcze uroczystej musi być wewnątrz mieszkań. Domyślałem się, że polacy czeją Boże Narodzenie za pomocą mnóstwa świateł; prawie bowiem w każdym oknie widziałem rojowiska płonących świec. I to mnie jeszcze uderzyło, że kiedy na ulicy Nalewki świece paliły się w pajkach i kandelabrach, to na Krakowskim-Przedmieściu albo na placu Teatralnym były one przypięte do zielonych drzewek.

Drobny ten fakt naprowadził mnie na doniosłe etnograficzne odkrycie. Bez kwestji w Warszawie

mieszkają obok siebie dwie odrębne ludności, jakby dwie geologiczne warstwy. Jedna z nich starsza, wyżej ucywilizowana, z dziada pradziada obchodząca uroczystość wigilji, miała już czas zaopatrzyć się w świeczniki; ta mieszka na Nalewkach. Druga zaś, która przylepia świece do drzewek, jest oczywiście warstwą świeżą, napływową i ta mieszka w okolicach placu Teatralnego lub na Krakowskim-Przedmieściu. *)

Ponieważ nie ma reguły bez wyjątku, więc znalazł się wyjątek i wśród napływowej ludności Warszawy. Naprzeciw hotelu, w którym mieszkam, zauważyłem w oknie bardziej ucywilizowane oświetlenie. Palilo się tam aż ośm świec, osadzonych (o ile mogłem dojrzeć) w wysokich lichtarzach i ustawionych we dwa rzędy. Gospodarz tego lokalu musi być gorliwym w wypełnianiu narodowych zwyczajów, jeszcze bowiem i o północy nie zgasił swoich świec, choć inni pogasili je oddawna. A nawet, gdy zbudziłem się o czwartej rano, spostrzegłem w moim numerze słaby blask, płynący z drugiej strony ulicy. Wyjrzałem, — w oknie naprzeciw jeszcze paliło się; świece zmalowały trochę, ale płonęły wciąż, ustawione we dwa szeregi. *Christmas-eve.*

Zresztą ci ruchliwi i sympatyczni polacy pod wieloma względami przypominają społeczeństwo średniowieczne.

Nasze stulecie, w krajach takich jak Anglija, Niemcy, Francja, cechuje się przedewszystkiem gorączką badań naukowych i wynalazków technicznych. Nie poprzestając na tem, że poznaliśmy przynajmniej zwierze budowę skorupy ziemskiej, skład każde-

*) Teoria znakomitego podróżnika, aczkolwiek uderzająca wielkością pomysłu, opiera się na nieporozumieniu. W zeszły bowiem piątek na Nalewkach nie obchodzono wigilji, tylko szabas. (Trzyp. red.)

czenia reorganizacji armji, skutkiem czego cesarz Wilhelm posłał bardzo uradowaną depezę hr. Münsterowi do Paryża. Czy tylko *Gaulois* nie robi propagandy antirepublikańskiej takimi doniesieniami?
Br. Z.

Kwestja przeludnienia ziemi.

Ponieważ liczba mieszkańców kuli ziemskiej mniej więcej stale się powiększa, naturalny jest zatem wniosek, że kiedyś przyjdzie chwila największego możebnego zaludnienia naszej planety. Ziemia wówczas będzie liczyła tylu mieszkańców, ilu ich zdoła wyżywić po odnaniu pod uprawę zboża wszystkich gruntów, jakie na ten cel obrócić można.

Kiedy nastąpi to *maximum* i jaką będzie owa cyfra najwyższa mieszkańców naszego globu, nad tem już teraz łamią sobie głowy niektórzy uczeni albo dyletanci naukowemu, przeważnie niemieccy, i od czasu do czasu podają w tym przedmiocie rozmaite uzasadnione obliczenia przypuszczalne.

Jedno z takich obliczeń znajdujemy w najświeższym numerze pisma *Gegenwart*.

Pomijając szersze wywody autora artykułu, p. M. Arlsberga, rachunek jego da się streścić jak następuje.

Cała powierzchnia ziemi, z potrąceniem wód, obejmuje 136 milj. kilometrów kwadratowych, statystyk Scheel obliczył, iż hektar ziemi uprawnej wyżywić może 4 ludzi, a więc kilometr kwadratowy wyżywiłby ich 400. Nie można jednak tej cyfry przyjąć za podstawę, ponieważ niewszystka ziemia da się uprawiać pod zboża. Trzeba zatem przyjąć cyfrę średnią, o wiele mniejszą, a mianowicie 250. Tym sposobem najwyższa cyfra mieszkańców ziemi wynosić może 34 miljardy, a że obecnie mamy 1,434 miliony mieszkańców kuli ziemskiej, więc choćby ta cyfra powiększała się bardzo powoli, zawsze najpóźniej do r. 2400-go, czyli za 514 lat, do swojego *maximum* dojść musi.

Na pierwszy rzut oka wszystkie przypuszczenia autora artykułu zdają się bardzo umiarkowane, ogledne i trafne. Rzeczywiście trudno przypuścić, żeby więcej niż 62½ pre. powierzchni ziemi można było poświęcić pod uprawę zboża i niepodobna twierdzić, żeby hektar ziemi uprawnej mógł wyżywić więcej niż czterech ludzi. Nawet stosunek wzrostu ludności, przyjęty przez p. Arlsberga, zdaje się bardzo powolnym i nieznanym.

Według tego stosunku, ludność ogólna ziemi podwaja się w ciągu lat 112—113, a przecież wiemy, iż w niektórych państwach europejskich statystycy oznaczają podwajanie się ludności na period daleko krótszy.

Mimo to jednak, że cyfry p. Arlsberga tak łatwo trafiają do przekonania i zdają się tak prawdopodobne, tkwi w nich jednak błąd logiczny i zasadniczy.

Z tego, że ludność różnych krajów europejskich powiększa się corocznie o pewien niewielki procent, nie można jeszcze wnosić, iż całkowita ludność kuli ziemskiej ulega również takiemu mniej więcej zwiększeniu.

Gdyby procent przyrostu ludności, przyjęty przez p. Arlsberga, był rzeczywiście średnim stosunkiem zwiększenia

szania się liczby mieszkańców naszego globu, w takim razie musieliśmyby przypuścić, że całkowita ludność kuli ziemskiej od narodzenia się Chrystusa podwoiła się już 17 razy, czyli że w roku pierwszym naszej ery wynosiła zaledwie... 12,929 mieszkańców, a tymczasem wiadomo, iż w owym czasie ludność samego miasta Rzymu była większą od dzisiejszej ludności Wiednia albo Berlina.

Z tej cyfry 12,929, wzrastając w takim stosunku, jaki przyjmuje p. Arlsberg, w r. 1000-ym naszej ery zaludnienie kuli ziemskiej doszłoby dopiero do 6,116,900, a w chwili odkrycia Ameryki w r. 1492-im ogólna cyfra ludności naszego globu zaokrągliłaby się zaledwie do 130-tu milionów, kiedy z pewnością już w owym czasie było jej tyle, jeżeli nie więcej, w samych Chinach.

Widzimy z tego jak zawadne i bezpodstawne są wszelkie kombinacje i hipotezy co do przyszłego zaludnienia ziemi, oparte na przypuszczeniu bynajmniej niedowiedzionem, iż ludność ta stale się powiększa oraz że w przyszłości podobnie zwiększać się będzie. Wręczewistości kwestja przeludnienia ziemi przedstawia się wcale inaczej. Ludność kuli ziemskiej powiększa się tylko dopóty, dopóki istnieją warunki pozwalające na jej powiększenie, dalej zaś w żadnym razie powiększyć się nie może. Jeżeli kiedyś, jak przypuszcza p. Arlsberg, rozwój kultury dojdzie do tego, iż 62½% całej powierzchni ziemi oddany będzie pod uprawę zboża, wówczas ludność globu dojdzie szybko do 34 miliardów, ale nie stanie się to w chwili jaka wypadnie z tabliczki mnożenia, tylko wówczas, gdy produkcja zostanie podniesioną do takiej potęgi. A czy to nastąpi za 200, czy za 1000, czy za 10,000 lat, tego żadne rachunki na przyroście procentowym oparte wykazać nie są w możności.
W. S.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Dowiadujemy się z gazet petersburskich, iż ministerjum sprawiedliwości wniosło już do rady państwa projekt ustawy hypotecznej, nową ustawę wekslową i projekt prawa o warrantach.

— Według informacji gazet petersburskich, specjalna komisja, obradująca pod przewodnictwem dyrektora departamentu górniczego Kulibina, uznała za słuszne przychylić się do próśb właścicieli zakładów górniczych i hamerni, i postanowiła wystąpić z projektem wzbronienia przywozu surowca zagranicznego, przy równoczesnem a stopniowem zwiększaniu cel na żelazo. Jednocześnie, jakeśmy to już donosili, p. minister finansów zgodził się na udzielanie pożyczek bankowych właścicielom zakładów górniczych, a przytem obiecał, iż przepisy o solawekslach, obowiązujące ziemian, zastosowane również będą i do właścicieli kopalni i hamerni.

— Towarzystwo kolei fabryczno-łódzkiej rozpoczęło wydawać nowe arkusze kuponowe do swoich akcyj za zwrotem dawnych talonów. Od nowych arkuszy kuponowych pobierana jest opłata stemplowa

po 60 kop. od arkusza kuponowego do akcyj sturublowych i po 6 rs. do akcyj 1,000-rublowych.

— Wydział prawny uniwersytetu warszawskiego zadał następujące temata na rok przyszły dla rozpraw następujących się o medale: „Nauka o źródłach prawa“, „Znaczenie aktów prawnych epoki moskiewskiej, jako środka poznania historii prawa rosyjskiego“ i „Przegląd porównawczo-krytyczny ważniejszych dzieł z literatury rosyjskiej w kwestji nauki polityki“.

— Z powodu kilku wypadków upadnięcia i potłuczenia się w ustępach nieoświetlonych, polecono służbie policyjnej dopilnować, aby we wspomnianych miejscach znajdowało się światło przez całą noc, sprzeciwiający się zaś niniejszemu rozporządzeniu właściciele domów zostaną pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

— W piątek, dnia 31-go b. m., o godzinie 6-jej wieczorem, upływa termin nadsyłania dzieł sztuki, zadeklarowanych na doroczną wystawę konkursową Towarzystwa sztuk pięknych.

— Kasa groszowa przy ochronie XIII-iej na Nowolipiu, zamknięta od pewnego czasu, ma być nowo otwarta po Nowym roku dla dogodności okolicznych mieszkańców.

— Opłata za bilety wejścia na giełdę tutejszą uiszczona być winna przed dniem 13-ym stycznia roku przyszłego.

— Z literatury.

* Niezwykłym w piśmiennictwie bieżącym zjawiskiem jest poemat liryczny w trzech pieśniach Włodzimierza Zagórskiego p. n. „Król Salomon“.

O tym utworze podniosiego nastroju, pisał już w piśmie naszym Bolesław Prus, następnie publiczność miała sposobność poznać go w całości w odcinku *Kraju*.

Obecnie oddzielne wydanie ogłosiła księgarnia A. Gruszeckiego.

Mamy nadzieję powrócić jeszcze do tego misternie wykonanego i pełnego niepospolitych zalet dzieła, tymczasem krótką wzmianką zaznaczymy jego wyjście.

* Najczynniejsza lwowska firma nakładowa Gubrynowicza i Schmidta oddawna już wydaje kolekcję dzieł objętą jednym tytułem: „Biblioteka powieści, podróży, pamiętników i opowiadań historycznych“.

W zbiorze tym, który już liczy przeszło 120 tomów, ukazało się w tych czasach dziełko Juliana Horaina p. n. „Z życia poety“.

Zmarły przed kilku laty autor opowiedział tu wspomnienia swoich stosunków z Władysławem Syrokomlą i szkice te drukował w latach 1880—81-go w *Gazecie polskiej* i *Gazecie lwowskiej*.

Jednocześnie w teje kolekcji wyszedł tom nowel oryginalnych baronowej M. Hagenowej, z domu hr. Łosiówny p. n. „Z życia“, zawierający osiem mniejszych powiastek tej mało dotąd u nas znanej autorki.

go minerału, architektonikę i sposób życia każdej rośliny i zwierzęcia, — niedosć, że ogień i wodę zrobiliśmy naszymi robotnikami, a piorun posłańcem, — niedosć, że wszystkie te odkrycia spotęgowały naszą działość, ale jeszcze — obudziły w nas ambicję do nowych, bezporównania śmielszych badań.

Więc kiedy jeden uczoney śledzi przez teleskop burzę na powierzchni słońca, drugi pod mikroskopem przypatruje się życiu istot, których milion pomieściłoby się w łebku szpilki. Jeden rozważa: z kąd powstały ludzkie języki? drugi dochodzi: z kąd powstały gatunki roślin i zwierząt? Jeden fabrykuje nowe związki chemiczne, drugi obmyśla sposoby łatwiejszego otrzymywania już znanych materiałów. Ten buduje tunele, tamten przekopuje miedzymorza; ten doskonalą statki podwodne, ów poci się nad wynalezieniem sposobu kierowania balonami.

Krótko mówiąc: w zachodniej Europie istnieje cała armja uczonych, którzy uganiają się za podpatrzeniem w naturze jakiejś nieznannej tajemnicy, lub wydarem jej nowego skarbu. Reszta zaś społeczeństwa przykłada ich usiłowaniam, dostarcza środków do badań i niecierpliwie pyta: cóżście znów odkryli, cóżście wytłumaczyli?...

W Polsce o podobnym ruchu umysłów nie ma mowy. Tu nikogo nie obchodzi ani nowa kometa, ani zmiana powierzchni księżyca, ani nowy pierwiastek chemiczny, ani nowa teoria biologiczna. Korzystają tu wprawdzie z telegrafów i telefonów, nie pytając: czym jest elektryczność; jeżdżą kolejami, nie troszcząc się budową machin parowych; noszą niklowane dżwizki, nie wiedząc czym jest nikiel. O ile poznałem tutejszą inteligencję, to mężczyźni zajmują się tylko pszenicą, wódką, cukrem i spadkiem rubla, a kobiety francuskimi romansami. Gdyby zaś spytać kogo: czym jest sklepienie nieba — słońce,

księżyc i gwiazdy? odpowiedziałby, że to nie należy do niego tylko do reżyserji teatralnej, która zajmuje się robieniem krajobrazów.

I dziwna rzecz. Wśród powszechnej obojętności dla zadań naukowych, znalazła się jednak garstka ludzi usiłująca obudzić w swoich ziomkach zmysł do natury i wiedzy. Ekscentrycy ci wydają pismo przyrodnicze — *Wszczęświat* — w ten sposób, że do każdego z łaskawych prenumeratorów dopłacają rocznie *inry ruble*... Są to uczeni polscy.

Prosiłem znajomych, ażeby mi pokazali typowego uczzonego polaka. Jakoż sprowadzono mi indywidualną chudą, bladą, z obłąkanami oczyma, z wątroba tak powiększoną, że wystawała mu nad biodro, w wytartym surducie i spodniach oberwanych u dołu.

— Ile pan masz rocznego dochodu? — spytałem go.
— Około tysiąca rubli — odparł.
— Czem się pan zajmujesz?
— Biegam cały dzień za lekejami.
— Jak mieszkaasz?
— Mieszkam w trzech małych pokojach na trzecim piętrze.
— Gdzie pan robisz swoje doświadczenia?
— Czasami w szpitalnej aptece, a czasami we własnym piecu.

— A kiedy pan czytaasz?
— Po nocach.
Wzruszyłem ramionami.
— I tacy jak pan wydają *Wszczęświat*. Po co?
— Po to, ażeby rozbudzić zamiłowanie do nauk przyrodniczych. Mamy wreszcie 600 prenumeratorów, których nie zostawimy bez duchowego obroku.
— I nikt was nie popiera?
— Nawet nas czytać nie chcą.
Pożegnałem go zdumiony. Zaprawdę, uczeni tu

tejsi przypominają misjonarzy wśród dzikich ludów. Trzeba bowiem dodać, że i społeczeństwo patrzy na nich krzywo, jako na ludzi nie mających pieniędzy i darwinistów. Darwinista zaś w Warszawie znać czy tyle, co rzeźmieszek, który już odsiedział swoje, ale jeszcze nie wyszedł z pod policyjnego dozoru.

Mniej więcej tak samo działo się uczonym w średnich wiekach, z tą różnicą, że wówczas palono ich niekiedy na stosach.

Drugi, wielki czynnik naszej epoki, praca, nie cieszy się również sympatją inteligentnych polaków. W prawdzie tu, jak i na całym świecie, istnieją rolnicy, rzemieślnicy i kupcy, ale odgrywają oni rolę dosyć poślednią, tak poślednią, że epitet: „dorobkiewicz“, albo „syn dorobkiewicza“, który u nas lub w Ameryce jest rękojmą energii i zdolności, tu uważa się za obelgę.

Naodwrot, ludzie utytułowani, i tacy którzy mogą żyć wygodnie nie nie robiąc, albo urodzeni z takich, cieszą się ogólnym szacunkiem. Nie ma salonu, któryby nie rozkoszował się wizytą jakiegoś hrabi i w którym wizyta szewca nie sprawiłaby przygnębiającego wrażenia.

Ten brak bóstwa pracy na ołtarzu narodowych ideałów wywołuje dziwne skutki.

Teraz naprzykład Warszawa gorąco zajmuje się wytępieniem żebractwa, które w tem mieście stało się chorobą chroniczną. Był czas, że po ulicach i podwórzech snulo się takie mnóstwo osób żądających wsparcia, iż Warszawa wyglądała na gród zdobyty przez armję dziadowską. Armja ta z jednej strony odciągała wiele silnych rąk od produkcyjnej pracy, z drugiej zaś potęgowała istotną a pokorną nędzę, sama pochłaniając wszystkie datki składane przez miłosiernych ludzi.

Obecnie, dzięki policji, żebracy są spłoszeni. Mo

Zarazem „Biblioteka” Gubrynowicza i Schmidta ogłosiła trzy tomy przekładów powieści Maurycego Bokaja, a mianowicie dwutomową powieść historyczną „Bielica liwoczańska” i sześć mniejszych utworów tego niewyczerpanego pisarza, zebranych w jedynym tomie p. n. „Powieści pomniejszych”.

* Księgarnia Maurycego Orgelbranda ogłosiła drukiem praktyczny i pożyteczny podręcznik higieniczny, tłumaczony z angielskiego p. n. „Co zdrowo, co niezdrowo? Powszechny katechizm zdrowia?”

Rzecz podzielona na rozdziały traktujące o powietrzu i świetle, mieszkaniu, pokarmach i napojach, ruchu i gimnastyce, odzieniu, pielęgnowaniu skóry, włosów, paznogi, zębów, wzroku i słuchu, o zachowaniu się w podróży i t. p., zawiera w każdym rozdziale wielką liczbę treściwych, apodyktycznych reguł sanitarnych, których praktyczność i pożyteczność wiekowe doświadczenia stwierdziły.

* Czasopismo holenderskie *Wekker* donosi, że bajki Krasickiego przełożone zostały z tłumaczenia francuskiego na język miejscowy, i wyszły w Hadze, w ogólnym zbiorze poezji dla kształcącej się młodzieży.

== Z teatru i muzyki.

* Zółkowski ukaże się jutro na deskach teatru Rozmaitości jako Stockfindel w komedji Zalewskiego „Nasi zięciowie”.

* Panna Ella Russel da się usłyszeć jutro po raz dziesiąty na naszej scenie.

Artystka wykona partję Zerliny w operze Auberta „Fra Diavolo”.

* O występy na scenie warszawskiej ubiega się panna Wanda Urbanowiczówna.

Panna U. zaliczała się dawniej, jak wiadomo, do składu artystów teatrów warszawskich, uprawiając repertuar ról naiwnych i lirycznych.

W ostatnich czasach panna U. grywała na scenach galicyjskich.

* Zamówione przez dyrekcję naszych teatrów wiedeńskiej malarni dekoracyjnej pp. Burcharda i Brioschiego płótna do przygotowywanej się opery „Noe” nadeszły już do Warszawy.

Płótna te przedstawiają wnętrza sali pałacowej w stylu asyryjskim.

* Właściwa władza udzieliła pozwolenia na urządzenie w karnawale bieżącym, zwyczajem lat ubiegłych, wielkiej maskarady w połączeniu z loteryją fantową na rzecz kasy pożyczkowej artystów teatrów warszawskich.

Bale maskowe z pomienionym celem należą do najświetniejszych.

== Ze sztuki.

* Stosownie do zawiadomienia, otrzymanego przez komitet Towarzystwa sztuk pięknych, „Joanna d'Arc” Jana Matejki pozostanie na tutejszej wystawie do dnia 5-go stycznia, poczem będzie wysłana do Wiednia.

* Dzięki znacznej liczbie nowozapisanych członków, a tem samem napływu funduszy, komitet To-

warzystwa sztuk pięknych znalazł się w możności dokonania drugiego dodatkowego czyli szóstego z kolei zakupu dzieł sztuki dla rozlosowania pomiędzy członków za rok bieżący.

Zakup ten odbędzie się w dniu jutrzejszym, o godzinie 3-iej po południu.

* Na tegoroczny konkurs artystyczny Towarzystwa sztuk pięknych nadesłało obrazy kilku najbardziej znanych artystów.

Komitet Towarzystwa, uwzględniając trudy ponoszone przez architektów przy wypracowywaniu konkursowych planów, postanowił podwoić nagrody za prace wystawiane przez budowniczych, dopuszczając ich tylko co dwa lata do popisu konkursowego.

Dla tej przyczyny tegoroczny popis nie będzie zawierał działu architektonicznego, który odłożono na rok przyszły.

Wystawa konkursowa będzie otwartą dla publiczności z dniem 6-tym stycznia, t. j. po usunięciu „Joanny d'Arc” Matejki.

* Wbrew pierwotnemu postanowieniu, wystawa obrazów Józefa Brandta będzie urządzoną nie w sali resursy obywatelskiej, lecz w oddzielnym salonie gmachu Towarzystwa sztuk pięknych.

Wystawa składać się będzie z kilkunastu obrazów już nadesłanych z Monachjum, a stanowiących własność artysty, jak niemniej i znacznej liczby znajdujących się w posiadaniu rozmaitych osób w kraju i za granicą, zebranych staraniem tak Brandta, jak i komitetu.

Specjalna ta wystawa będzie otwartą jednocześnie z konkursową.

== Konkurs farmaceutyczny.

Termin nadsyłania prac na konkurs, rozpisany przez tutejsze Towarzystwo farmaceutyczne, upływa dnia 31-go b. m.

O nagrody ubiegać się mogą prace z dziedziny farmacji lub nauk przyrodniczych, mające najmniej trzy arkusze druku i napisane przez aptekarzy urodzonych i zamieszkałych w Królestwie Polskiem.

Nagroda wyniesi 150 rs.

== Pogadanki.

Dowiadujemy się, iż zapowiadane pogadanki popularne w Towarzystwie subjektów handlowych, dotąd odkładane, mają wkrótce przyjść do skutku.

Wiadomość ta zapewne pożądaną będzie dla wszystkich członków towarzystwa.

== Z wystawy w Muzeum.

W dniu dzisiejszym rozpoczynają się ściślejsze oceny tych okazów, co do których w kole sędziów zachodziły różne wątpliwości.

Jednocześnie mają też być zasięgnięte informacje z prowincji o tych zakładach, istniejących po za Warszawą, które wzięły udział w wystawie.

Przy sposobności podajemy wyjaśnienie ustępu o p. Borawskim, umieszczonego w ostatnim naszym sprawozdaniu.

Według udzielonych nam wskazówek, zakład po-

średniowieczny przesąd, że: praca jest hańbą, a klasy pracujące—klasami niższymi.

Ten sam przesąd cechował naszą współzawodniczkę Francję, której „klasy wyższe” przez całe wieki starały się o to tylko, ażeby — nie robić i nawet nie stykać się z ludnością roboczą. Co jednak za nieublagany fatalizm dziejów, że te właśnie instynkta, które dziadowie checieli w sobie wytepić, te instynkta odezwały się we wnukach, w formie jaknajbardziej zepsutego smaku. Dziadowie unikali wyrobnie i wyrobników, ażeby nie nabrać złych manier, a wnuki... karmią się romansami, odzwierciedlającymi najhydniejsze strony życia klas wyrobniczych. Dziadowie przez rękawiczkę nie dotknęliby kopacza albo brukarza, a wnuki za najmodniejszą rozrywkę uważają zwiędzanie... paryskich kanałów w towarzystwie oczyszczającej je służby!..

Tak mści się natura za pogardę dla pracy i zrywanie społecznych węzłów.

Trzecią charakterystyczną cechą Warszawy jest stanowisko kobiet. Pomijam, że tu, jak i na całym świecie, płęć mocniejsza wyzyskuje słabszą nie tylko w sprawach sereowych, ale i zarobkowych; pomijam, że tu, jak i u nas, kobiety myślą o większej samodzielności; są to bowiem fakta powszechna. Oryginalnym jest natomiast stosunek do kobiety dwu generacji męskich: starszej i młodszej. Jak on zaś wygląda, przekonywają dwa następujące listy, które udało mi się pozyskać.

„Kochany stryju! Z góry wiem, co sobie stryj pomysli, odebrawszy ten list. Powie stryj: oho! pewnie chce galgan pieniędzy!

Podejrzenia takie, słowo honoru, są dla mnie bardzo przykre, bo ja, słowo honoru, kochoam stryjszka bezinteresownie i nie z mojej winy znajduję się w tem fałszywym położeniu, że ile razy tęsknię za stryjem, albo potrzebuję jego rady, tyle razy ja-

zostaje nie tylko pod kierunkiem młodego p. B., ale i pod ogólnym zarządem p. B. ojca, trudni się zaś nie tylko klejeniem, ale także dorabianiem części brakujących.

Pod tym względem pracownia p. B., który w zawodzie swoim kształcił się w Paryżu u p. André, jest w kraju naszym jedyną.

== Na wystawę higieniczną.

Dowiadujemy się, że na koszt urzędnika wystawy higienicznej złożyła hojną ofiarę 1000 rs. hr. Augustowa Potocka.

Piękny to przykład ofiarności na cele publiczne.

== Bale dla rzemieślników.

Pewien przedsiębiorca postanowił w ciągu tegorocznego karnawału urządzić w dni świąteczne zabawy dla klas pracujących.

Miejscem zabaw będzie sala w okolicy placu grzybowskiego, przyczem baliki mają być podobne do urządzanych ongi „pod trzema murzynami”...

== Pożyteczny projekt.

W mieście naszym bawi przedstawiciel jednego z większych szwajcarskich fabrykantów zegarków. Fabrykant zamierza otworzyć tu pracownię wyrobów, stanowiących składowe części zegarków. Jeżeli projekt dojdzie do skutku, sporo pieniędzy pozostanie w kraju.

== Filantropijny zapis.

Zmarły przed kilkoma laty obywatel naszego miasta, s. p. Józef Kuryerow, stosownie do zawiadomienia otrzymanego obecnie przez komitet Towarzystwa sztuk pięknych, ulokował w b. Banku polskim dość znaczną kwotę pieniędzy.

Zapisodawca, według brzmienia testamentu, żąda, aby procenta, powstające od kapitału, były co lat siedm przeznaczane na nagrodę dla najlepszego dzieła konkursowego danej sztuki lub utworu literackiego.

Ponieważ od chwili śmierci filantropa upłynęło lat siedm, osoby, upoważnione do wykonania ostatniej woli, zajęły się przejrzeniem szczegółowego planu pozostawionego przez s. p. Kuryerowa.

Testator postanowił, aby powstała z procentu pięcienna kwota była doręczona komitetowi Towarzystwa sztuk pięknych dla ogłoszenia w marcu r. 1887-go konkursu malarskiego oraz wystawy konkursowej na rzecz tegoż Towarzystwa.

Następnie w latach 1893-im odbędzie się konkurs literacki, w r. 1900-ym muzyczny, w r. 1907-ym rzeźbiarski, zaś po ukończeniu powyższej kolei w r. 1914-ym znów konkurs malarski itd., z zachowaniem tejże samej kolei.

== Długowieczność.

W Warszawie pochowana została na cmentarzu powązkowskim wdowa po burmistrzu, Julja Kroczevska, która przeżyła całe sto lat.

Zmarła pozostawiła licznych wnuków i prawnuków, którzy odprowadzali jej zwłoki na miejsce wiecznego odpoczynku.

kiś nieprzewidziany zbieg okoliczności stawia mnie w trudnych warunkach finansowych.

Po ostatnim liście stryja, który był tak cierpki, że, słowo honoru, o mało się powstrzymałem od łez, przysięgam, że już nigdy nie wspomnę o pieniądzach, choćbym miał z głodu ginąć. Jeżeli więc dziś ośmielam się prosić o pożyczanie mi 150 rubli, to tylko dlatego, że chodzi mi o honor nazwiska, które nosi i kochany stryj, z taką chlubą dla naszej rodziny.

Mówię szczerze, słowo honoru, że chodzi tu o dług honorowy, który spłacić muszę w ciągu tygodnia. I to dług wcale nie karciany, ale, powiem otwarcie—miłosny.

Opisuję rzecz krótko. Ujrzałem ją w teatrze w 10-ym rzędzie krzesel, pod nrem 115-ym, na operze „Latający smok”. Spojrzałem na nią, ona na mnie i, pochlebiam sobie, że dasze nasze zrozumiały się. Ponieważ jednak nie miałem jej adresu, palę więc na drugi dzień ogłoszenie w *Kurjerze*. „Piękna blondynka, z pieprzykiem na nosie, która w czasie opery „Latający smok” siedziała w 10-ym rzędzie krzesel pod nrem 115-ym, raczy nadesłać swój adres tęskniącemu za nią Fijolkowi.”

W parę dni otrzymuję adres i uprzejmy list. Odpowiadam z całą tkliwością i proponuję, ażeby dla uniknięcia obustronnych udręceń, droga istota odwiedziła mnie w moim mieszkaniu, zapewniając dyskrecję. Ona odpowiada, że nie może, więc proponuję — róg alei Ujazdowskich, gdzie będę na nią czekał z kareta.

Ona zgadzała się, ja wynajmuję kareta i czekam dwie godziny na deszczu, napróżno!.. Wściekły posiadam jej list pełen wymówek; ona tłumaczy się i obiecuje przyjść jutro. Pożyczam pieniądze od Wiernera, wynajmuję kareta i — czekam znowu trzy godziny, znowu napróżno!

zna wprawdzie jeszcze spotykać dzentlmenów klejących na ulicy z miseczkami w rękach; no, ale ci nie zebrają, oni tylko modlą się na ulicy i pokazują przechodniom, iż są właścicielami miseczek. Można słyszeć na podwórkach rozdzierające dźwięki katarynek; ale i to nie zebrańca, tylko artystm. W ogóle zaś dawniejsze gromadne a bezwstydne upominanie się o jałmużnę dziś nie ma miejsca.

Usunięcie jednak zebrańców nie wyczerpuje kwestji; po za nimi bowiem istnieje całe mnóstwo ludzi prawdziwie biednych, z których jedni potrzebują opieki, a inni — pracy.

Otóż fakt charakterystyczny: w całej Warszawie nie ma instytucji, która by ułatwiała biedakom wyszukiwanie pracy. I dzieje się tu napozór nieprawdopodobne zjawisko. Z jednej strony są wyrobniicy, froterzy, tapicerzy, malarze, szwaczki ginące z powodu braku zajęcia — a z drugiej strony rozlegają się narzekania na brak... właśnie owych wyrobniików, froterów, pomywaczek i szwaczek!..

Tymczasem przyczyna jest prosta. Jakis wyrobnik szuka zajęcia i ono gdzieś istnieje. Lecz żeby je znaleźć, człowiek ten musiałby kolejno zgłaszać się do 100,000 rodzin, która to czynność zabrałaby mu, lekko licząc, 3 lata i 10 miesięcy czasu. Nie dziw więc, że biedak zanim ukończy swoją pielgrzymkę, może do reszty zubożeć, rozpróżnić i nauczyć się nie tylko wyciągania ręki, ale nawet zapuszczania jej do cudzej kieszeni.

Niedogodnościom tym zapobiegłoby „biura pracy” czy „biura najmu dziennego”, które u nas tak wybornie funkcjonują, a tak niewiele kosztują. Nie więcej nad 8 funtów (80 rs.) rocznie. W Warszawie jednak nikt o nich nie myśli; tu bowiem ludzie znają dobre urodzenie i dobre wychowanie, pożyczkę i darowiznę, prośbę i jałmużnę, ale nie znają i nie szanują — pracy. Tu jeszcze ciągle trwa i odnawia się

= Manjak.

Obłąkanie K. W., który tak wystraszył nocny wczorajszej panią E., objawia się tylko na jednym punkcie, a mianowicie w uporczywej chęci zaślubienia pierwszej lepszej kobiety.

Manjak w ciągu ostatnich kilku tygodni oświadczał się wielu pannom i wdowom, a z czterema od razu był zaręczony.

Między innymi panna K., którą W. poznał w wagonie, jadąc koleją ze Skierniewic, na serjo czyniła przygotowania do ślubu, gdyż nawet zapowiedzi już ogłoszono.

W ogóle manja W. wywołała szereg zawikłań, które w innym razie mogłyby spowodować pełno awantur.

Obecnie, gdy niepoczytalność W. jest dowiedziona, rodzina rozciągnęła nad nim bacniejszy nadzór, a zarazem przeprowadza sprawę o unieważnienie pewnego zapisu.

Pan W. w przystępie manji udał się z jedną ze swych łatwowiernych narzeczonych do rejenta, przed którym zeznał akt darowizny 10,000 rs.

Nie ulega wątpliwości, iż W. spełniając tę czynność był już niepoczytalnym, o czem zdecyduje sąd na podstawie opinii lekarskiej.

= Ujęci w piwnicy.

Dziś rano stróż domu pod nr. 2-im na Tłómaczkiem, zamiatając podwórze, spostrzegł w oknie piwnicy światło. Zaintrygowany, kto może się o tak wczesnej porze znajdować w piwnicy, zeszedł na dół i od razu zauważył wyłumane zamki, a w jednej z piwnic zastał dwa śpiące indywidua.

Byli to złodzieje, którzy okradli piwnice z rozmaitych artykułów spożywczych w końcu wyprawili sobie nocne.

Pijąc różne mocne trunki nie spostrzegli się, iż przebrali miarę i w końcu zmorzonymi upadli.

Dzięki temu obezwładnieniu ujęto ich i odprowadzono do aresztu.

= Kradzieże.

Na Granicznej pod nrem 9-ym, Teodorowi Bugajskiemu skradziono 100 rs. w gotówce. — Na Marszałkowskiej Zelchowi Miernickiemu wyjęto pugilares, w którym znajdowało się około 200 rs. w gotówce, oraz rozmaite weksle i dokumenta pieniężne.

= Przejechanie.

Na ul. Dzikiej ekipaż prywatny najechał Piotra Saneckiego.

Upadł on na bruk i poniósł tak ciężkie obrażenia, iż w stanie bezprzytomnym odwieziono go do szpitala na Smolną. Życiu Saneckiego grozi niebezpieczeństwo.

= Wędrowka po szpitalach.

W dniu wczorajszym na Mifej, z pod ściany domu nr. 2, podniesiono chorą w stanie bezprzytomnym, Marjanę Sikorską.

Pomimo, iż groźny stan chorej wymagał natychmiastowej pomocy, w szpitalu starozakonnych odmówiono przyjęcia.

Sikorska nie dojechawszy do szpitala Dzieciątka Jezus, w drodze zmarła.

Zwłoki odwieziono do domu przedpogrzebowego na Powązkach.

Śledztwo zostało zarządzane.

Wróciwszy do domu, piszę list zrywający wszelkie stosunki, w tem puka ktoś do drzwi.

Przecheszę włosy... parę kropel perfum na kamizelkę... otwieram i—zamiast jej—widzę w sieni dwu drabów jak świętokrzyskie wieże, z kijami jak drągi do rozbijania lodu...

Mam mieszkanie dosyć samotne, bez sąsiedztwa, wyborne do schadzki miłosnych, fatalne w razie napaści. Dwaj drabowie umieli skorzystać z tych warunków. Oświadczyli oni, że znają piękną blondynkę z pieprzykiem, która była na operze „Latający smok” i krzykliwie żądali odemnie satysfakcji, za listy do niej pisane, a przez nich przejmowane.

Szczęściem (nie potrzebuję mówić stryjowi) zaimponowałem im zimną krwią. W rezultacie więc ułożyliśmy się w taki sposób, że oni uznają za niebyłe swoje obrażające postępowanie ze mną, a ja złożyłem 150 rs. na ubogich.

Ponieważ pieniędzy tych nie mam, a Wiener ani chce słyszeć o nowej pożyczce, więc stryju — honor naszego nazwiska składam w twoje niezawodne ręce.”

Na to odpowiedział stryju:

„Ucho swoje prędzej zobaczysz, birbancie jakiś, aniżeli 150 rubli odemnie. Patrzcie go! On sobie wymyśla przygody miłosne, mniejsza o to—szczęśliwe, czy nieszczęśliwe, a ja mam płacić!.. Zapłać, jak rak święnie za oknem.”

Co się tyczy honoru naszej rodziny, dbam o niego bardzo, ale—zaczynam wątpić czy ty naprawdę należysz do naszej rodziny.

Jako, chłystku, ty śmiesz w Kurjerze zaczepiać kobiety, śmiesz pokazywać jej palcem w teatrze, śmiesz zapraszać do siebie, śmiesz proponować przejażdżki nocne w karetce i—ty masz nazywać się Fistulkiwiczem z Fistul, albo mówić o honorze?..

I za moich czasów młodzież była zdolna zaplonać afektem miłosnym od jednego spojrzenia, rzuconego

= Pożar.

Nocy dzisiejszej w stronie rogatki wolskich ukazała się luna pożarna.

Znalarmowany oddział straży w koszarach mirowskich podążył ku rogatkom.

Tu się zatrzymano do powrotu konnego strażaka, który sprawdził, iż pali się wiatrak, położony o kilka wiorst za miastem.

Straż więc powróciła do koszar.

ZE ŚWIATA.

× Najnowszy utwór Wiktoryna Sardou, komedia w 5-iu aktach i 8-iu obrazach, przedstawiona w zeszłym tygodniu w teatrze „Porte-Saint-Martin” w Paryżu, nosi tytuł „Krokodyl”. Nazwy sztuce użyła nazwisko okrętu holenderskiego, odbywającego kursa z Amsterdamu do Hong-Kong, a dzieje pasażerów tego okrętu są przedmiotem komedji. Na pokładzie znajduje się różnorodna mieszanina narodowości, francuzi, holendrzy, belgijczycy, Anglicy, hiszpanie, włosi, Amerykanie, jest nawet młody książę japoński Nono-Miki z nauczycielem swoim mandarynem Phra Soubraka. Węzeł sztuki stanowi pożar wybuchły na okręcie, przy końcu pierwszego aktu. Statek tonie, pasażerowie zostają ocaleni na łodziach i w drugim akcie znajdują się z żywnością, wystarczającą zaledwie na tydzień, na bezludnej wyspie, która się jakimś cudem geograficznym znalazła po drodze. Społeczeństwo rozbitków organizuje się jak może, stwarza sobie rząd, przeciw któremu wkrótce wybuchła rewolucja z interwencją zupełnie przypadkową korsarzy malajskich. Na tem tle dziwnym Sardou usnuł dzieło, które jest rzeczywiście tylko farsą, ale farsą będącą utworem niepospolitego talentu.

× Paryż zamierza wprowadzić u siebie pożądaną nowość. Postanowiono tam oszkląć jedną z dłuższych ulic, mianowicie Boulevard Haussmann, aby przechodniów ochronić przed deszczem i śniegiem. Gdy się próba uda na jednej ulicy, stanie się to samo i na innych.

× Sąd paryski posiada obecnie istne muzeum starożytnych przedmiotów, zebranych przez złodzieja. Jegomość ten, nazywający się Lesly, kradł przez wiele lat tylko dzieła sztuki i zgromadził sobie w ten sposób bardzo okazały zbiór. Schwytany niedawno na gorącym uczynku, dostał się wraz ze skarbami swojemi do kozy. Kilka wozów musiał sędzia posłać do kryjówek owego zbieracza *sui generis*, aby przewieźć wszystko do pałacu sprawiedliwości.

× Z powodu odkrycia w kilku stolicach europejskich całych band fałszywych graczy, przypominają dzienniki słynnych zkadinał w historii mężów, którzy bawili się sztuczkami karcianymi. I tak wiadano o kardynale Mazarin, sterniku Francji za Ludwika XIII, że nie wstydził się oszukiwać w karty i odznaczał się w tym kierunku niezwykłą zręcznością. On to wymyślił frazes: *il faut prendre ses avantages*, usunięty do-

bodaj w kościele; lecz o fakecie podobnym nietylko nie pisaliśmy w gazetach, ale nawet nie mówiliśmy z najzaufanymi przyjaciółmi. I za moich czasów tkliwe pary spotykały się z sobą; ale nigdy żaden z nas nie zwywał kobiety na schadzki, jak do cyrkułu. Ależ ty, zakuta głowo, nie domyślasz się nawet, że szanująca się kobieta, gdyby przyszła na podobne wezwanie, to chyba po to, ażeby ci oczy wydrapać?

W rezultacie jednak—nie dziwię się twemu postępowaniu. Wiem, że dzisiejsza generacja młodzieży nawet na publicznych drogach zaleca się do kobiet, tak, aż policja musi hamować ich galanterję. Tyś widać zaciągnął się pod ich chorągiew, a jeżeli tak, więc wyklinam cię i wydziedziczam. Z takim jak ty gburem nie może mieć żadnej koneksji człowiek taki jak ja, który raz jeden w życiu osmieliłem się przemówić na ulicy do nieznanym kobiety.

Było to w roku 1845-ym. Około bernardynów jakaś dama szła naprzeciw mnie z otwartą parasolką, a chociaż z najpiękniejszym ukłonem ustąpiłem jej z drogi, ona niechętnie, potrąciła mnie parasolką tak, że mi wypłynęło lewe oko.

— O nieba!—krzyknęła — cóżem uczyniła nieszczęsną?..

— Pani — odparłem z ukłonem, osłaniając chustką świeżo wyprane nankinowe spodnie, na których czerwieniły się krople krwi z mego oka—pani, jestem szczęśliwy, że choć tym sposobem zwróciłem na siebie uwagę Istoty tak doskonałej. A teraz pozwól..

I dopiero w tym punkcie mojej przemowy zemdlełem i padłem u Jej nóg w pozyeji pełnej wdzięku. I ty masz być moim synowcem?..”

Jeżeli miarą postępu obyczajów ma być zachowanie się mężczyzny względem kobiet, to porównając dwa powyższe listy, trudno oprzeć się myśli, że polacy nie cywilizują się, ale dziejeją.

piero w przeszłym wieku przez nowy: *il faut corriger la fortune*. Gorzej aniżeli Mazarinowi poszło słynnemu niegdyś kawalerowi greckiemu, p. Apoulos, który bawił na dworze Ludwika XIV-go i ogrywał króla systematycznie. Zdemaskowany w końcu, wypadł z łaski i poszedł na galery. Od niego to pochodzi przezwisko graczy „grecs”, które się dotąd utrzymało. Oprócz Apoulosa oszukiwali w karty pod samym bokiem Ludwika XIV-go: kawaler Langlée i księżna d’Harcourt, nie tający się wcale ze swoim rzemiosłem. Za Ludwika XVI-go doszła ta lotrowska zabawka tak daleko, że założono osobną gazetę dla oszustów karcianych. Wychodziła ona p. n. „Djogenes w Paryżu”.

× W szczególny sposób objawiła miłość swoją niejaka pani Cecylja Palmer, 60-letnia Angielka. Rozkochawszy się w 20-letnim studencie, nakłoniła go do ślubu zapisem 12,000 f. st. Po stypie weselnej, kiedy młody małżonek, odurzony winem, zasnął snem twardym, przywiązała go pani mocnymi sznurkami do łóżka, a gdy się obudził oświadczyła, że go nie rozwiąże z obawy, aby nie uciekł od niej. Sześć tygodni utrzymała małżonka w ten sposób swojego ukochanego przy sobie. Biednego chłopca wybawił dopiero jego ojciec, który domyśliwszy się jakiegoś nieszczęścia, wtargnął z policją do domu swojej synowej. Sady skazały rozkochaną staruszkę na 18 miesięcy więzienia i zarządziły natychmiastowy rozwód.

× Oryginalną przemowę wystosował prezes sądów przysięgłych w San Francisco do sędziów po wysłuchaniu oskarżyciela i obrońcy: „Panowie!—odeşwał się. — Gdybyście chcieli wierzyć słowom oskarżyciela, musieliście oskarżonego potępić; wywodom zaś obrońcy ufając, musieliście go uniewinnić. Co do mnie, nie wierzę ani obrońcy ani oskarżycielowi, gdyż obydwa są i dlatego nie wiem zupełnie, co orzec. Róbcie, co się wam podoba.” Sędziowie, wysłuchawszy tych mądrych słów, wydali wyrok następujący: „Ogłaszamy oskarżonego niewinnym, lecz ostrzegamy go, aby po raz wtóry nie stawał przed kratkami, gdyż mógłby na tem wyjść bardzo źle.”

— Złożono w redakcji Kurjera warszawskiego:

Na wpisy dla niezamożnych uczniów.

Aleksander Bocquet i jego koledzy wioślarze składają zebrane dziś nad ranem 18 rs.

Nekrologja.

† Ś. p. Jan Nepomucen Leszczyński, były oficer byłych wojsk polskich, były przełożony zakładu naukowego męskiego, b. radca komitetu właścicieli listów zastawnych Towarz. kr. ziem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzonej św. sakramentami, zakończył życie w dniu 28-ym grudnia 1886 roku, o godzinie 10-ej rano, przeżywszy lat 80. Pogrzebony w smutku dzieci i wnukowie zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające we czwartek, to jest dnia 30-go grudnia, o godzinie 10-ej i pół zrana w kościele Przemienienia Pańskiego (po-kapucyńskim) przy ulicy Miodowej, a następnie

Zaraz nademną, w hotelu Europejskim gdzie mieszkam, mieści się Wystawa Krywulta, ściągająca w tej chwili widzów obrazem Suchorowskiego: „Rozkoszne marzenie”.

Jeżeli dla Bismarka „rozkosznym marzeniem” jest pomyślna wojna z Francją, a dla Salisburego zażeganie kwestji irlandzkiej, to dla p. Suchorowskiego rozkosznym marzeniem jest chyba cena 50,000 rubli, jaką oznaczył za swój obraz przedstawiający damę... w dosyć przezroczystym negliżu.

Prawda, że gobelin nad kanapą, dama na kanapie, niedźwiedzia skóra przy kanapie, malowane są jak żywe. Ale też 50,000 rubli!..

Cena ta przypomina mi anegdotkę z życia jednego z naszych wielkich mężów.

Do Wellingtona zgłosił się pewien mechanik wyrabiający automaty, z propozycją, ażeby feldmarszałek kupił mechanicznego barana, który chodził, bódł, a nawet beczał.

— Cóżbyś acan chciał za to dziwo?— spytał Wellington.

— Tysiąc fantów — odparł mechanik.

— A ile kosztuje żywy baran? — zwrócił się wojownik do swego intendenta.

— Funt szterling, Wasza Cześć — odpowiedział intendent.

— W takim razie — rzekł Wellington — proszę mi kupić naturalnego barana, który za funt sterling będzie nie tylko chodził i beczał, ale jeszcze da mi wełnę i mięso.

Wypadek ten zjednał Wellingtonowi tytuł profana w rzeczach sztuki. Patrząc jednak na „Rozkoszne marzenia”, wolę być w zgodzie z Wellingtonem, aniżeli z estetyką.”

Na tem kończą się notatki lorda Churchilla.

Bolesław Prus.

po nabożeństwie na obrzęd wyprowadzenia zwłok na cmentarz powązkowski. Oddzielne zawiadomienia rozsyłane nie będą. 3—4418—

† S. p. Maksymilian **Hintz**, syn Feliksa i Józefa z Sławskich małżonków Hintz, b. uczeń progimnazjum II-go, po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 13, przeniósł się do wieczności. Pozostali w smutku rodzice, siostra i bracia zapraszają krewnych, znajomych i kolegów zmarłego na żałobne nabożeństwo odbyć się mające dnia 30-go grudnia, to jest we czwartek, o godzinie 11-ej rano w kościele św. Karola Boromeusza, oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła o godzinie 3-ej po południu na cmentarz powązkowski. 2—4424—

† S. p. Franciszka z Hochów **Zürcher**, po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 62, w dniu 28-ym grudnia 1886 roku zakończyła życie. W głębokim smutku pozostałe córki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok we czwartek, t. j. dnia 30-go grudnia r. b., o godzinie 2-ej i pół po południu z kaplicy przy ulicy Mylnej na cmentarz ewangelicko-angsburski odbyć się mające. 2—4420—

† S. p. Bronisław **Gundelach**, podmajstrzy ciesielski, po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 40, zakończył życie w dniu 27-ym grudnia r. b. Pozostała matka wraz z rodzeństwem zaprasza przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok we czwartek, to jest dnia 30-go grudnia r. b., o godzinie 1-ej z południa, z kaplicy przy ulicy Mylnej, na cmentarz ewangelicki odbyć się mające. —4422—

† Dnia 31-go grudnia, t. j. w piątek, odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Józefa Oblubieńca (po-karmelickim) na Krakowskim-Przedmieściu, o godzinie 10-ej zrana, na które rodzina zaprasza krewnych i życzliwych.

† Jutro, tj. we czwartek, dnia 30-go grudnia r. b., jako w trzecią bolesną rocznicę śmierci s. p. Kamilli z Czajkowskich **Sadowskiej**, o godzinie 10-ej i pół zrana odbędzie się w kościele św. Anny (po-bernardyńskim) żałobna wotywa za spokój jej duszy, na którą to uroczystość w głębokim smutku pozostały mąż wraz z córką zaprasza krewnych, przyjaciół i życzliwych. —4417—

† W piątek, tj. dnia 31-go grudnia, o godzinie 9-ej rano w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie odbędzie się msza żałobna za duszę s. p. Walerji z Kopytowskich **Jacobson**, na którą pozostała rodzina zaprasza. —4415—

† W dniu 31-ym grudnia r. b., o godzinie 11-ej zrana odbędzie się w kościele św. Krzyża nabożeństwo żałobne za duszę s. p. Jana **Grabowskiego**. —4409—

Z Cesarstwa.

Petersburskija Wiedomosti piszą: „Chwile ciszy zewnętrznej, podobne do tej jaką przeżywamy w tych dniach, zechodzą się zawsze z ożywioną działalnością kancelaryj dyplomatycznych. Taka chwila zastoju poprzedziła debiut margr. Salisburgo (i hr. Kalnokyego w roli heroldów koalicji wszechuropejskiej, także sama poprzedziła wysłanie deputacji bułgarskiej. Co przyniesie nam teraz cisza? Widocznie, że pod zwierzchnią tafią wiadomości dziennikarskich w odcieniach dyplomacji toczy się walka, która musi zakończyć przesilenie, tak aby wilki były syte i całe. Europa nie chce wojny, ale nie chce również rzec się projektów obiecujących korzyści na cudzy rachunek. Mówią inaczej, idzie o to jak unieść Rosję bez wojny, kiedy dotychczas to się udawało tylko przez wojnę, bez względu czy wychodziliśmy z niej zwyciężonymi czy zwyciężonymi. Koalicja nie wygasa — przymierza trwają jeszcze. Na doświadczenia pozostało jeszcze dość czasu, bo całe trzy miesiące do sezonu operacyj wojennych. Tymczasem przygotowania postępują. Niemcy i Austria zbroją się żywo i pośpiesznie. Czy za pomocą rozpuszczenia parlamentu, czy też przez nacisk na opinię publiczną kanclerz żelazny doprowadzi w każdym razie do skutku zamierzone wzmocnienie armji. Jakies miasteczko obszernego niemieckiego Vaterlandu, dowiedziawszy się o sformowaniu 16-tu nowych bataljonów, niefortunnie wystąpiło z prośbą o postawienie u niego jednego z tych bataljonów kwatery i otrzymała znaczącą odpowiedź, że nowe bataljony są przeznaczone dla punktów pogranicznych. W Alzacji i Lotaryngji, według informacji *Lanterne*, rozkazano śpieszyć z wyćwiczeniem rekrutów, a naczelnikom oddziałów polecono mieć na uwadze, że możliwą jest mobilizacja wczesną wiosną. Austrjacki zarząd wojskowy otrzymał konieczny kredyt, śpieszy z zaopatrzeniem armji w broń szybko strzelającą. Pomimo urzędowego zaprzeczenia z Wiednia, dzienniki amerykańskie kategorycznie oświadczają, że austrjacki obstalunek 400,000 karabinów będzie dostawiony przez samiehnych yankeów w marcu r. p. Uzbrojenia maleńkiej Belgji, którym zrazu wszyscy przypisywali charakter środka obronnego na wypadek sąsiedzkiej rozterki, obecnie w nowym oświetleniu przedstawiają się zupełnie inaczej. Instrukcje otrzymane przez generała Brialmonta od króla Leopolda tłumaczą żądania belgijskie-

go ministra wojny w przedmiocie ufortyfikowania linii Maasy. Jeżeli mamy wierzyć informacjom gazet angielskich, król Leopold zawarł umowę na wypadek nowej wojny francusko-niemieckiej i ufortyfikowanie rzeczonyj linii ma na celu zamiary maleńkiej Belgji naruszenia w razie wojny neutralności na korzyść Niemiec. Zapewniają, że na takie postanowienie wpłynęły sympatje rodzinne królowej belgijskiej (księżniczki Hohenzollern) i gotowość katolickiego dworu belgijskiego do przełożenia stanowiska Bawarii nad przyjaźń z ateistyczną rzeszą-popolitą. Niedobry to znak, kiedy Niemcy czynnie poszukują sprzymierzeńców, tak przynajmniej sądzą we Francji, oglądając się na Włochy i Belgję i przygotowując się, przygotowują... Wszyscy się przygotowują, a drzwi „bufetu bałkańskiego”, jak się wyraził ks. Bismark, pozostają otwarte, Europa ciśnie się do nich i nikt nie decyduje się wejść pierwszym.”

Nowosti w artykule wstępnym politycznym dowodzą, że obecne położenie międzynarodowe jest takie, że wszystko, wojna i pokój, pomyślności i klęski, wszystko zależy od Niemiec, a Niemcy nie przestają zachowywać się tajemniczo. Zamiast otwarcie przyznać legalność umiarkowanych żądań Rosji i zamiast żeby w teraźniejszych pertraktacjach dyplomatycznych zająć miejsce obok niej, jakby przystało na mocarstwo wysoko ceniące interesa pokoju, na niedawne szczere i serdeczne oświadczenie naszego rządu, odpowiadają one oświadczeniem omiśnionego starannie zasadniczą kwestję, czy Rosja jającem starannie zasadniczą kwestję, czy Rosja może liczyć na to, że Niemcy nie przedsięwzięją nie przeciw interesom, jakie powstały w skutek historycznych jej stosunków z jej wschodnimi współwyznawcami. Dlatego też odpowiedź organu ks. Bismarka w żadnym razie nie może rozproszyć zasadnych obaw, jakie u nas wzbudza niepokojący charakter obecnego przesilenia wschodniego. Przytoczywszy artykuły *Norddeutsche allgemeine Zeitung* i *Berliner Politische Nachrichten*—*Nowosti* mówią dalej: „tak się wyraża wysoce półurzędowa gazeta berlińska *Ber. Polit. Nachrichten*. Od Rosji przeto wymagają nowych faktycznych dowodów jej miłości pokoju. Ale ponieważ jej wojowniczość ujawniła się tylko w obronie słusznych jej praw na Wschodzie, to znaczenie oświadczeń berlińskich dzienników półurzędowych jest aż nadto jasne. Domagają się one nowych ustępstw”.

Nowoje wremja donosi, że robotnikom fabryki brońi w Spandau odmówiono zwykłego urlopu na święta Bożego Narodzenia. Roboty były wstrzymane tylko przez pierwszy i drugi dzień świąt.

Z ostatniej poczty.

Ksiądz-biskup wrocławski, ks. Herzog, zmarł w niedzielę. Następcą jego ma zostać znany pośrednik pomiędzy Kurją rzymską i rządem pruskim, biskup Kopp z Fuldy.

Dzienniki berlińskie uważają mowę pokojową jen. Boulanger'a, tudzież wstrzemięźliwy ton prasy francuskiej, za prosty manewr. *Norddeutsche allgemeine Ztg.* nie może utać złego humoru, przeczuwając, że opozycja w parlamencie przeciw noweli wojskowej z mowy jen. Boulanger'a zaczerpnie otuchy do trwania w swoim oporze przeciw bezpotrzebnemu mnożeniu ciężarów ludności.

Liberte zaprzecza d. niesieniu dziennika *Gaulois*, jakoby p. Herbetton doniósł rządowi niemieckiemu o częściovym odroczeniu planów reorganizacyjnych jen. Boulanger'a.

Wielka rada kantonu freiburskiego w Szwajcarii przeznaczyła sumę 2 1/2 miliona fr. na założenie uniwersytetu katolickiego w Freiburgu.

Proces sofijskiej szkoły junkierskiej ukończył się w niedzielę. Kapitanowie Tipawiczarow i Makedoński skazani zostali każdy na trzy miesiące domowego aresztu, a dwaj junkrzy każdy na dwuletnie więzienie. Dwóch innych junkrów z powodu fałszywego oświadczenia pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

Ukaz bułgarskiego ministra wojny, Nikolajewa, z d. 26-go b. m. zaprowadza w armji język bułgarski w miejsce rosyjskiego.

Z Sofji donoszą, że wielu oficerów, którzy po zamachu stanu wystąpili z szeregow armji bułgarskiej, ubiega się napowrót o wcielenie do niej. Rząd nie sprzeciwia się temu; kapitan Todorow został napowrót przyjęty. Natomiast usunięto świeżo z armji komendanta brygady artyleryjskiej w Sofji, majora Panowa.

Włoska *Gazeta Ufficiale* ogłasza liczne zmiany w ciele dyplomatycznym. Z liczby tychże na uwagę zasługujące przeniesienie posła bar. Galvagnii z Konstantynopola do Belgradu, bar. Blanca z Madrytu do Konstantynopola, a markiza Maffei z Brukselli do Madrytu. Dotychczasowy włoski agent diploma-

tyczny w Sofji, hr. Gerbaix de Sonnax, przeniesiony został do Sztokholmu w charakterze posła.

W Brukselli z przyzwoleniem władzy otwartym został w d. 27-ym b. m. „dom ludowy” (*maison du peuple*), mający służyć socjalistom za ognisko zebrań. Po uroczystości otwarcia odbył się niezwłocznie w nowym lokalu kongres robotniczy, w którym uczestniczyło około 700 delegatów.

TELEGRAMY „KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

Wiedeń 29-go grudnia. (Tel. pryw. Kurj. W.)— Depesza *Neue freie Presse* z Darmstadt nie wierzy w restaurację ks. Battenberga. Autorem tego planu jest lord Salisbury.

Wiedeń 29-go grudnia. (Tel. pryw. Kurj. W.)— Przybyli tu ministrowie węgierscy, celem prowadzenia nalszych układów o odnowienie ugody austro-węgierskiej.

Berlin 29-go grudnia. (Tel. pryw. Kurj. W.)— Uzbrojenie całej armji niemieckiej w karabiny magazynowe ma być ukończone w najkrótszym już czasie.

Berlin 29-go grudnia. (Tel. pryw. Kurj. W.)— Rząd pruski domaga się w radzie związkowej zaprowadzenia „małego” stanu oblężenia w Mannheimie, Offenbachu i Monachjum.

Berlin 29-go grudnia. (Tel. pryw. Kurj. W.)— Poczt i depesz z Londynu dotąd brak zupełny. Dopóki komunikacja nie zostanie przywróconą, nie można nic pewnego powiedzieć o sytuacji politycznej.

Londyn 29-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)— W razie niezgodzenia się Hartingtona na wstąpienie do gabinetu, margrabia Salisbury rozwiąże parlament.

Londyn 29-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)— W całej Anglii szerzą się burze. W Londynie zrzędziły one bardzo poważne szkody.

GIEŁDA.

Warszawa d. 29-go grudnia 1886 r.

Szacowania berlińskie poranne dzisiejsze zdawałyby się bardzo dobrze świadczyć o usposobieniu giełdy tańszej dla rubli. Niektóre z nich sięgały bowiem aż do 189 m. za 100 rs. za koniec stycznia r. p. Najlepszym jednak dowodem że szacowania w obecnych czasach mały tylko wpływ wywierają jest że i dziś giełda nasza do obietnic tych mało miała zaufania. Wieści o stanowczym zdeklarowaniu się Turcji za kandydaturę księcia Mingrelji, dalej o parciu ze strony Anglii sprawy księcia Battenberga, wreszcie pogłoski o zmianach możliwych w gabinetzie austrjackim, wszystko to usposobiało niekorzystnie giełdę naszą. Kursy trzymały się dobrze, a nawet niektóre niżej poziomu wczorajszego się podniosły.

Za weksle długoterminowe na Berlin żądano 53.35 i pewną sumę po 53 27 1/2 kupiono. Krótkoterminowymi obracano 53.25 i 53 27 1/2, a w końcu i wyżej do 53.32 1/2 przy żądaniu 53.35.

Na pomniejsze miasta niemieckie za długoterminowe weksle 53.22 1/2, krótkoterminowe 53.12 1/2 płacono w małych sumach.

Na Londyn 10.75 żądano — 10.73 1/2 i 10.74 płacono.

Na Paryż 42.90 — bez ruchu.

Na Wiedeń 86.25 również bez transakcji żądano. Papiery bardzo mocno — obrót nieznaczny.

Listy likwidacyjne 94.30 i 93.75 wedle wielkości odcinków w żądaniu.

Pożyczki wschodnie 99.25 nominalnie.

Listy zastawne ziemskie serji I po 101 ofiarowano, sprzedano dosyć pokaźną sumę po 100.90. Za II, III i IV 100.95 żądano, serji V 100.20 za większe sztuki żądano i płacono 100 i 100.10, mniejsze 100 w żądaniu.

Listy zastawne miejskie 100, 99.25, 99 i 99— wedle serji, bez ruchu.

Oblig. 96 i 95.75.

Listy łódzkie I serji po 96.25, III po 95.25 poszukiwane, za II żądano 95.60.

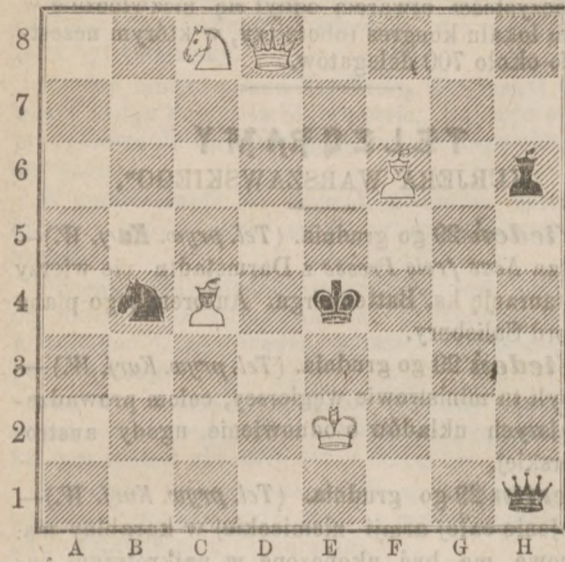
Akcje bez ruchu.

Godzina 12. — Usposobienie niepewne. Kursy przeciętne płacono.

J. Wl.

PODWÓJNE ZADANIE SZACHOWE.

- 1) Białe zaczynają i dają mata za drugim posunięciem.
- 2) Czarne zaczynają i dają mata za drugim posunięciem.

Rozwiązanie logogryfu umieszczonego w nrze 353b.

Walerjan Kalinka. — Sejm czteroletni.

- 1) WesselenyL.
  - 2) AkutaN.
  - 3) LenormanT.
  - 4) EustlakE.
  - 5) Rio-gr.-do SuL.
  - 6) JaroszewO.
  - 7) AntrakoteR.
  - 8) NavarretE.
  - 9) KarnatyT.
  - 10) Abdul-AziZ.
  - 11) LipowieC.
  - 12) IdaliuM.
  - 13) NeczaJ.
  - 14) KapitularzE.
  - 15) AbienseS.
- Dobre rozwiązanie pierwszy nade-
stali: pp. J. Kozłowski, R. Silberstein,
Zbigniew M., D. Böhm, L. Neuding,
W. Puchalski.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— *Interesowanemu.*—Jeżeli nadsyłane nam prace kwalifikują się do druku, porządek, przyjęty w ich umieszczeniu obecnie, w roku przyszłym nie ulegnie żadnej zmianie.
— Na kopertach listów, w których mieszczą się zadanie lub rozwiązania takowych, pisać należy, iż są to zadania lub rozwiązania. Bez tych bowiem dopisków nadsyłane listy nie będą uwzględniane.

Sprawozdanie z targu zbożowego

na placu Witkowskiego, dnia 29-go grudnia 1886 go r.
Niepogoda i zię drogi tamują dowóz zboża na nasze targi. Dostawy więc i dziś były bardzo szczupłe. Zwyżka w Gdańsku skłania też dostawców do wyczekiwania i rodzi nadzieję dalszej zwyżki i u nas.
Pszenicy dostawiono około 200 korcy, kupowano chętnie i żywo płacono za wyborową 7.35, 7.40 do 7.50 —białą po 705 w partjach drobnych.
Żyta 250 korcy.
Kupiono po 5.10, 5.20 do 5.30 dobre ziarno— dosyć ochotnie.
Partja grochu nie znalazła nabywcę.
Jęczmienia również sprzedać nie zdołano, chociaż poszukiwane jest to ziarno, lecz w gatunku wyborowym.—Płacić chcą 4.50.
Owsa 200 korcy na detal po 2.60, 2.70 do 2.85 rozkupiono.
Siana i słomy nie było.

J. Wz.

TEATRA.

Wielki. Dziś: „Hugonoci” (występ panny Reginy Pinkert i pana Ignacego Warmuta). Jutro: „Fra-Diavolo” (występ panny Russel). — *Rozmatosci.* Dziś: „Frou-Frou”. Jutro: „Nasi zięciowie”. — *Mały* (ulica Daniłowiczowska). Dziś: „Nad przepaścią”. Jutro: „Nanon”. — *Buff.* Przedstawienie trupy artystów niemieckich „Dwosia plotkarka”.

Towarzystwo

drogi żelaznej fabryczno-lódzkiej podaje do wiadomości, że uskutecznia wydawanie nowych arkuszy kuponowych do swoich akcyj za zwrotem dawnych talonów, a mianowicie:
w Warszawie — w kasie głównej Towarzystwa przy ulicy Zielnej nr 41;
w Petersburgu — w Banku międzynarodowym;
w Berlinie — w Mitteldentsche Creditbank.
Talony przedstawione być winny przy 2 egzemplarzach specyfikacji, ułożonych porządkiem arytmetycznym.
Od nowych arkuszy kuponowych pobiera się opłata przepisana ustawą stempłową, to jest kopiejek 60 od każdego arkusza kuponowego do akcji na rs. 100, a rubli 6 od każdego arkusza kuponowego do akcji na rs. 1000.

Warszawa d. 20 grudnia 1886 roku. (1551)

Rada zarządzająca

— Dr *J. Halpern* powrócił z zagranicy. Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi od 8—9 rano i od 4—6 po południu. Hoża 9. (4386)

OGŁOSZENIE PRENUMERATY.

Biblioteka warszawska, pismo miesięczne, poświęcone naukom, literaturze, sztukom pięknym i sprawom ekonomicznym, rozpocznie z rokiem 1887 czterdziesty szósty rok działalności swojej naukowo-literackiej i wychodzić będzie jak dotychczas, na początku każdego miesiąca w zeszytach 10-arkuszowych.

WARUNKI PRENUMERATY:

Redakcja *Biblioteki warszawskiej* dąży do wytrwale do zaspokojenia potrzeb naukowych społeczeństwa naszego, pragnącego utrzymać związek swój z postępem oświaty europejskiej, nie spuszcza także z oka trudnych warunków ekonomicznych danej chwili, dlatego obniża prenumeratę dotychczasową *Biblioteki warszawskiej* na r. 1887 w sposób następujący:

W guberniach Królestwa i Cesarstwa, oraz we wszystkich krajach należących do związku pocztowego:

- Rocznie . . . . . rs. 10 kop. —
- Półrocznie . . . . . rs. 5 kop. —
- W Warszawie zaś:
- Rocznie . . . . . rs. 9 kop. —
- Półrocznie . . . . . rs. 4 kop. 50
- Kwartalnie . . . . . rs. 2 kop. 25

Uprasza o nadsyłanie prenumeraty wprost do Redakcji *Biblioteki warszawskiej*, Nowy Świat 41, gdyż to zapewnia najlepiej akuratną ekspedycję pisma.

Przyjmują także prenumeratę wszystkie księgarnie w Królestwie, Cesarstwie i za granicą.

Opłata za ogłoszenia wynosi:
Za 1 całą stronice formatu Bibl. warsz. rs. 5.
„ 1/2 „ „ „ „ „ „ 3.
„ 1/4 „ „ „ „ „ „ 2.
(1548) Redaktor *J. H. Plebański.*

Kurs giełdy warszawskiej.

Dnia 29-go grudnia 1886 r.

W eksle:	Żąd.	Płac.
Berlin 100 mar. z krótk. ter.	53.55	—
Londyn 1 funt ster. „ „	10.75	—
Paryż 100 franków „ „	42.90	—
Wiedeń 100 guld. „ „	86.25	—
Papiery publiczne:		
5% Listy zast. z r. 1869 d.	101.—	—
„ „ „ m.	101.—	—
Listy zast. m. Warsz. ser. I	100.—	—
„ „ „ II	99.25	—
„ „ „ III	99.—	—
„ „ „ IV	99.—	—
Listy zast. m. Łodzi serji I	—	96.25
4% Listy likwidacyjne duże	94.30	—
„ „ małe	93.75	—
Bil. Banku Ces. s. I, II i III	—	—
Ros. Poż. Premj. z roku 1864	—	—
„ „ 1866	—	—
I Pożyczka wschodn. rs. 100	99.25	—
II „ „ „ rs. 100	99.25	—
III „ „ „ rs. 100	99.25	—
Listy wileńskie długot. . . .	—	—
Akcje i obligacje:		
Obligacje miasta Warszawy	96.—	—
Akcje dr. ż. warsz.-w. rs. 100	—	—
Akcje dr. ż. warsz.-b. rs. 100	—	—
Akcje dr. żel. warsz.-teresp.	—	—
Akcje dr. żel. fabr.-łódzkiej	—	—
Akcje Banku handl. warsz.	—	—
Akcje Banku dyskont. warsz.	—	—
Akcje Banku handl. w Łodzi	—	—
Akcje warsz. Tow. ub. od ogn.	—	—
Akcje warsz. Tow. fab. cukru	—	—
Akcje Tow. f. cukru Józefów	—	—
Akcje Dobrzel. Tow. f. cukru	—	—
Akcje Tow. Lilp., Rau i Lew.	—	—
Akcje Tow. przedz. Zawierc.	—	—

Wartość kuponów:

(Po potrąceniu podatku skarbowego)

- Od Listów zast. ziemskich 5% kop. 9 1/4
- Od Listów z. m. Warszawy kop. 116
- Od Listów zast. m. Łodzi kop. 76 1/2
- Od Listów likwidacyjnych kop. 29 1/2
- Od Obligów m. Warszawy kop. 100 1/4

Targi

NA PLACU WITKOWSKIEGO.

Dnia 29-go grudnia 1886 r.

	Pud		Korzec	
	od	do	od	do
kopiejek				
Psz. 242 sm. i ord.	—	—	—	—
„ „ psra i dobra	—	—	—	—
„ „ biała	—	—	705	—
„ „ wyborowa	—	—	735	750
Żyto wyborowe 232 funt.	—	—	510	530
„ „ średnie	—	—	—	—
„ „ wadliwe	—	—	—	—
Jęczmień 2 i 4 rzęd. 202 f.	—	—	—	—
Owies „ „ 142 f.	—	—	280	235
Gryka „ „ 202 f.	—	—	—	—
Rzepak letni	—	—	—	—
„ zimowy 212 funt.	—	—	—	—
Rzepak rapos zim. 212 f.	—	—	—	—
Groch polny 262 funt.	—	—	—	—
Ziemiaki	—	—	—	—
Masło świeże funt	—	—	—	—
„ „ solone pud	—	—	—	—
Siana pud	—	—	—	—
Słomy pud	—	—	—	—
Drzewa opał. twar. s. kub.	—	—	—	—
„ „ miękkie	—	—	—	—

Cena okowity.

z dnia 29-go grudnia 1886 r.
Hurt. skład. wiadro rs. 8 kop. 8³
„ „ garniec rs. 2 kop. 63

OSTRYGI
Holsztyńskie

codziennie świeże,

w Handlu Win i Delikatesów

Ant. Stępkowskiego,

Wierzbowa № 9. 1915r

ECHO MUZYCZNE, TEATRALNE I ARTYSTYCZNE

jest tygodnikiem literackim, zamieszczającym nowelle, powieści, poezję, dramata, rozprawy estetyczne, życiorysy, sylwetki nowelistów, estetyków, malarzy, rzeźbiarzy, kompozytorów i wirtuozów muzycznych, artystów scenicznych, treści książek ze wszelkich dziedzin ruchu umysłowego, podaje portrety osobistości współczesnej doby. W dziale autowym, dodawanym co 2 tygodnie w objętości 1 1/2—2 arkuszy, stanowiących z końcem roku zbiór 60 arkuszy nut, wartujący według katalogu rs. 10, podaje: utwory salonowe, koncertowe, pedagogiczne w łatwiejszym i trudniejszym układzie na fortepian, skrzypce, głosy solowe, dueta, chóry, potpourri z oper, operet, wyjatki z oratorjów, symfonje etc., utwory taneczne (te ostatnie przegląda i wybiera L. Lewandowski); dodatek nutowy wybierany jest starannie przy pomocy artystów muzycznych i profesorów. Część muzyczna pod redakcją Jana Kleczyńskiego. W tekście pisma przyjmują udział najwybitniejsi pisarze.

ABONUJĄCY ECHO NA CAŁY ROK 1887 BEZPŁATNEGO PREMJIUM

- jednego z trzech poniższych:
- 1) Wszystkie symfonje i sonaty Beethovena na 2 i 4 ręce w 3-ch tomach.
  - 2) Album tańców, zebrane przez L. Lewandowskiego, a składające się z 12-tu najnowszych tańców, ozdobione winitą Franciszka Żmurki.
  - 3) Kompletny jubileuszowy wydanie dzieł J. I. Kraszewskiego w 15-tu tomach, — to ostatnie za dopłatą 1 tylko rubla.

Na przesyłkę premij dołączać należy: za № 1 i 3 po rs. 1 kop. 50, za № 2 kop. 75. Cena prenumeraty *Echa* łącznie z dodatkami nutowymi wynosi:

w Warszawie		na prowincji	
Kwartalnie	Rs. 2	Rs. 2	50
Rocznie	„ 8	„ 10	—
Z premjum dzieł Kraszewskiego	„ 9	„ 12	50
Z premjum Album tańców	„ 8	„ 10	75
Z premjum Beethovena	„ 8	„ 11	50

Adres Redakcji: Senatorska, 26, w Warszawie.

Do sprzedania
SANKI

eleganckie i mocne. — Także do wynajęcia
dwa frontowe pokoje
na kantor, z urządzeniem lub bez takowego.
Wiadomość: Graniczna № 12. 2521

Przyjmuje zamówienia
Grać na Fortepianie,

na wieczory tańczące.—Adres: idąc ulica Mostowa przez dom przechodni № 14 i 16 na ulicę Starą № 2, na prawo w Dworcu starym po Dominikanach, gdzie Kassa groszowa.

2522 **A. Pinakiewicz.**

Na cele naukowe

poszukuje osoba poważna pożyczki 150 rs., od człowieka bezinteresownego. Oferty pod K. Rs S. w Kant. Kurjera Warsz. 2510

Serwisy stołowe w kwiaty malowane
na 12 Osób, 2523
Porcelanowe 105 sztuk, ... za rs. 65
Kamienne 83 „ „ „ „ „ 35
nabyć można w składzie porcelany
St. Mioduszewskiego,
ul. Szpitalna № 10.
NB. Znaczy wybór umywalni angielskich

! NA GWIAZDKĘ!

Polecam **Albumy** Malarzy Polskich: Sie miradzkiego, Matejki, Lessera, Grottgierra Żmurki w najwykwintniejszych oprawach od 5—36 rubli.

Maurycy Robiczek,
Krakowskie-Przedmieście № 41.

W Grodzisku

WILLA

do sprzedania, z ogrodem owocowym
Wiadomość: na stacji u szwajcara. 249

Dla Kaszlących i Osłabionych
Ekstrakt i Karmelki
Miodo-Ziołowo-Słodowe,
Fabryki „LELIWA”,
w Warszawie, ul. Zgoda № 6,
analizowane i uznane przez Radę Lekarską
sprzedaw. w aptekach i składach aptecznych
w Warszawie, Królestwie i Cesarstwie, 50%
tańsze od niemieckich, fiaska ekstraktu kop.
75, paczka karmelków kop. 15. 2384

N 3580

PANNY

do Magazynu, za dobrem wynagrodzeniem do Łodzi.—Tamże jest do sprzedania para starożytnych z brązami Komodek i Fortepian tanio.—Eldorado, mieszkania № 18. 2516

Sanek cztery dorożkarskich

do sprzedania za przystępną cenę, na Placu Wareckim Nr 18.—Wiadomość: u p. Witowskiego rządcy. 2517

Nieruchomości Nr 336,

przez Komisarza Sądowego P. Gawryłowa w III-ym Wydziale Warszawskiego Sądu Okręgowego.—Nieruchomość ta położona przy ul. Rynek Nowego-Miasta (Freta) i składa się z domu muirowanego piętrowego frontowego i dwóch dużych muirowanych piętrowych oficyn.—W domu tym są dwa sklepy i duży dziedziniec.—Licytacja rozpocznie się od summy 18,662 rubli—Bliszą wiadomość można zasięgnąć przy ulicy Żurawiej № 28, mieszkania 8, między godz. 5—6 wiecz 76 n. 2520

Sklep Produktów Wiejskich

Szpitalna Nr. 5, poleca wszelkie produkty wiejskie, w doborowych gatunkach i tanio. 2518

APARTAMENT

kompletnie i elegancko umeblowany, na pierwszym piętrze w bliskości Ogrodu Saskiego i Zielonego Placu, złożony z 6 pokoiów, z wszelkimi wygodami, do wynajęcia zaraz. Wiadomość w Biurze Ogłoszeń Rajchmana i Frenclera, Senatorska № 26. 2539R

Nauka i wychowanie.

Nauczycielka potrzebną jest do trojga dzieci na wieś, blisko Warszawy. Wiadomość w dniu 30 grudnia od godziny 10 do 1-iej w hotelu Wiedeńskim. Szwajcar wskaże.

Nauczycielka posiadająca chlubne świadectwa, ruski, niemiecki, francuzki z konwersacją, muzykę, przedmioty klasyczne, poszukuje lekcyj i u siebie uczy. Tamże przyjmują do roboty suknie damskie i dziecięce, toalety balowe, oraz uczy wszelkich robot. Nowy-Swiat № 23/21, m. 5. 20639

Za lekcje ruskiego żądane lekcje francuzkiego. Senatorska 9, m. 3. 20632

Francuzki, szwajcarki, bony młode, do umieszczenia. Krakowskie-Przedmieście 7, biuro nauczycielskie. Dąbrowska. 20629

Nauczycielka śpiewu udziela lekcyj. Nowolipie № 30, miesz. 53. 20661

Lekcje gry na cytrze, udziela cytrzysta wirtuoz. Twarda № 48, m. 11. 2972

Poszukuje się ucznia wyższych klas V-go gimnazjum, jako korepetytora, dla ucznia 1-iej klasy tegoż gimnazjum. Ulica Senatorska № 26, mieszkania 7. 2969

Poszukuje się gubernantki francuzki, z patentem, na wyjazd do gubernji Kijowskiej. Wymagana jest dokładna znajomość języka francuzkiego, wyższej muzyki i nieco języka niemieckiego. Zgłosić się ulica Marjańska № 8, m. № 3, w pierwszych dniach Nowego Roku st. st. 20607

Niemka, nauczycielka, rozumiejąca po polsku, potrzebna do małych dzieci. Wiadomość Długa 20. Stróż wskaże. 20598

Pedagog z gramatyką i konwersacją niemiecką potrzebny na 1 1/2 godziny dziennie. Honorarium 6 rubli miesięcznie. Oferty L. Kurjer. 20581

Posady i prace.

Bona niemka potrzebna z lepszym wychowaniem. Żurawia 31, m. 5. 20548

Sklepowej potrzebna do sprzedaży pieczywa z kaucją. Wiadomość Muranowska 36. 20502

Kucharz bezżenny potrzebny na wieś. Ul. Włodzimierska 19, m. 6, od 9 1/2 do 11-iej rano. 20502

Potrzebny jest uczeń do cukierni, od 14 do 15 lat. Bielańska № 22 20530

Starość—nie radość.
Zmarszczki—utrapienie,
Siwy włos—powaga,
Lecz nie upiększenie!

Życzącym pozbyć się tych oznak nieblaganego czasu—zalecamy nieomyłne kosmetyczne środki, mające uniwersalne powódzenie, dla dotkniętych zmarszczkami—Krem Balsamin, dla upiększonych siwizną Balsam Colorado. Zaopatrzyć się w te specyfiki można w Warszawie:

W Perfumerjach **LIPINKA** na Niecałej.
DOBRZAŃSKIEGO,
Krakowskie-Przedmieście № 7,
KALINOWSKIEGO,
Krakowskie-Przedmieście
i u Szulca,
na Bielańskiej. 2540R

SIANA

1500 centnarów, do sprzedania razem lub częściowo, 8 wiorst za rogatką Powązkowska.—Wiadomość: Złota № 23, miesz. 14, od godziny 3—4. 2519

ODANISET
przyjemnego smaku i zapachu,
usuwa Ból zębów, Osłabienie
dziąseł, — Niemity o-
dór z ust. Ślinotok.—Zabez-
piecza zęby od pruchnienia,
niszczy osad, przywraca bia-
łość zębów. 2460

Wyciągnięta sprzedaż w Laboratorium
W. Rusańska ul. Kotzebue № 4.
Cena 80 kop., z przesyłką na prowność rs. 1

FARTUCHY

i Fartuski eleganckie i gospodar-
skie, w Składzie Koronek ruskich,
Erywańska № 16. 2538

H. KUCHARZEWSKI.

APTEKA,

2537R

Główny Skład wód mineralnych naturalnych,
z powodu przedłużenia ulicy Miodowej
przeniesione zostaną po Nowym Roku
z dotychczasowego lokalu, Senatorska wprost Miodowej, na
ulicę Miodową Nr 4, drugi dom od Senatorskiej.

Warszawska Izba Skarbowa,

podaje do wiadomości wszystkich handlujących i przemysłowców gubernji Warszawskiej i miasta Warszawy co następuje:

- Na zasadzie art. 30 Ustawy z dnia 9-go Lutego 1865 roku, o opłatach za prawo handlu i przemysłu, wszystkie istniejące handlowe i przemysłowe zakłady, powinny nabyć ustanowione świadectwa i bilety z góry za rok, a to w przeciągu czasu od 1-go Listopada do 1-go Stycznia, przeto handlujący, którzy wykupili rzeczony dowody dla swych zakładów po dniu 1-m Stycznia b. r., ulegną karom pieniężnym za niezapoznienie się we właściwym czasie w też dowody.
- Osoby należące do Zgromadzenia kupców i ponoszące opłaty gildyjne, a które nie wykupiły w ciągu miesiąca Grudnia właściwych dowodów handlowych, mogą korzystać z dozwolonej ulgi na zasadzie art. 31 Ustawy, i wykupić też dowody w ciągu miesiąca Stycznia roku przyszłego 1887 za uiszczeniem wszakże za takową półtora raza więzszej rocznej należności.
- Na zasadzie Art. 135 pomienionej Ustawy, handlowe i przemysłowe zakłady utrzymywane bez żadnych handlowych dowodów, będą niezwłocznie zamknięte, niezależnie od pociągnięcia właścicieli do pieniężnej odpowiedzialności za prowadzenie zakładów bez wymaganych dowodów.
- Na zasadzie Art. 118, utrzymujący handlowe i przemysłowe zakłady, w których wykupione na ich prowadzenie świadectwa, bilety, oraz świadectwa dla subjektów, nie będą wywieszane w miejscu widocznem, ulegną karze pieniężnej oznaczonej w tymże Artykule Ustawy.
- Na zasadzie Art. 61 Ustawy handlowej subjecki 1-iej klasy, oprócz wykupienia świadectw dla nich przepisanych, obowiązani są zawierać z właścicielami zakładów umowę piśmienne o przyjętych przez nich obowiązkach i zaopatrywać się w udzielone im przez pryncypałów pełnomocnictwa urzędowe.— Za utrzymywanie subjektów bez umów o przyjętych obowiązkach, właściciele zakładów i dysponenci tychże, będą pociągani do kar w wysokości, oznaczonej w art. 121 Ustawy handlowej.
- Na mocy art. 119 sprzedaż wyrobów fabrycznych i kolonialnych towarów w domach prywatnych i zajęznych jest wzbroniona, a osoby któreby podobną sprzedaż prowadziły, ulegną karom pieniężnym oprócz wystawienia zatrzymanych towarów na sprzedaż przez publiczną licytację. Dla tego, każdy handlowy zakład powinien znajdować się w miejscu otwartem i mieć wywieszony szyld, na którym zamieszczony napis winien od powiadać w zupełności rodzajowi prowadzonego w zakładzie handlu. 2533r

Osoba w średnim wieku, z wyższym wykształceniem, przybyła z gub. zachodniej, poszukuje zajęcia do zarządu domem, opieki nad dziećmi, lub przy słabej osobie. Sosnowa № 11, mieszkania 10. 20642

Potrzebne panny do krawieczyzny. Ulica Nowolipie № 4, m. 15. 2971

Kuchmistrz zawiadamia JWP., iż przyjmuję obstalunki, obiady, wesela, kolacje, tania. Bednarska 24, mieszkania 13. 20599

Osoba młoda milej powierzchowności, sztygocana wszystkich maszynach, pragnie przyjąć obowiązek lub chodzić do domów prywatnych. Pańska № 18—10, m. 6. 20617

Czeszka, wdowa, lat 28, z 5-letniem dzieckiem, szuka miejsca gospodyni, Nowy-Swiat 54, mieszkania 20. 20591

Zaraz potrzebne są panny, zdadne do upinania spódnic, oraz manekiny. Twarda № 13. 2970

Osoba średniego wieku, z francuzkim, muzyką, poszukuje zajęcia do towarzystwa, matkowania lub chorej w Warszawie lub na prowincji. Nowogrodzka № 17, mieszkania 7, godzina 3-ia. 2960

Udzielona krawcowa poszukuje zajęcia. Ulica Chmielna № 62, miesz. 19. 2962

Potrzebne panny do bielizny, Pańska 18—10, m. 6. 20618

Kupno i sprzedaż.

Masło i sery litewskie, wyborowe. Wawrecka 9, m. 5, od godz. 9 do 1-iej. 2428

Pekeflejsz, doskonale urządony. Wawrecka 9, mieszkania 5, od go. 9 do 1. 2556

Garnitur mebli czarnych, krytych jedwabnym adamaszkim, stół, kanapa, 2 fotele, 6 krzesel i lustro z konsolą, oraz dywan i 2 stoliki do kart do sprzedania. Ulica Krucza 34, m. 6, od godz. 1-iej do 4-iej. 20438

Do sprzedania miejskie sanie, w dobrym stanie, z niezwykłym fartuchem, zaprzęgnięta parą i jednokonną. Łazienki, ułanski pułk, wiadomość u stangreta Kancera. 20438

Sanki petersburskie, najlepszej fabryki, seleganckie, mało używane, na parę lub jednego konia, do sprzedania. Sienna № 1. 20374

Do sprzedania platforma mała, bardzo mało używana. Chłodna № 16, w fabryce bryczek. 20374

Do sprzedania całe urządzenie, zdadne dla składu wódek, z dwoma bufetami, blaty marmurowe. Wiadomość w Kazimierówce, Krakowskie-Przedmieście № 8. 20435

Sprzedam tanio! Biurko i zegar (grajace), obrazy, akwarele, Leszno 39, mieszkania 13. 19266

Dywany najrozmaitsze, serwety, chodniki, dyporty najtaniej, bo nie w sklepie poleca fabryczny skład Kiltynowicza, Mazowiecka 16, wprost Erywańskiej. 2591

Niemego fortepianu (bez strun) poszukuję. Dowiedzieć się w Saskim hotelu u szwajcara. 20476

Mebel: garnitur, szeslong, szafa, stół, dywanowe, kozeta, 6 krzesel francuzkich za beccen. Złota 29, stróż wskaże. 20483

Talerzyki tekturowe, ozdobione niezmiernie efektownymi obrazkami, po kop. 20, 40, 45, 80 i rs. 1; także ekrany i wachlarze, ogromny wybór pięknych kart gratulacyjnych i papieru listowego, w nowo otworzonym sklepie A. J. Wiśniakowskiego, Trebacka, róg Nowo-Senatorskiej № 2. 2397

Nabywam fortepiany, pianina, sprzedaję, wydzierżawiam najdogodniej, strojenia, reperacje. Jerozolimska 25. 20189

Kwity lombardowe, złoto, srebro kupuje. Elektoralna 33/37, m. 19. 20292

Para koni młodych, silnych do sprzedania razem lub pojedynczo. Róg Nalewek i Długiej w warsztatach artylerji w bramie u stróża. 20377

Wschód dywany perskie, angielskie, krakowskie, chodniki, serwety, kananz na suknie, chustki jedwabne „najtaniej”. Mazowiecka 16, wprost Erywańskiej w podwórzu.

Mebel po zwiniełym magazynie, rozmaite garnitury, szeslongi, biurka, szafy, kredensy, otomany i inne za beccen. Nowy-Swiat № 58A, mieszkania 5, wejście pierwsza sień od Ordynackiej. 20634

Mebel garnitur salonowy, krzeselka fantazyjne, kolumny, stolicki, szafy, łóżka, kredensy, stół, krzesła, otomana, szeslong, biuro, biblioteka, garnitur gabinetowy, szafka z lustrem, komoda, żardynierka, także kredens i para szaf starego stylu, wykwinetnej i elegancckiej roboty, oraz pianino czarne do sprzedania, Marszałkowska 49 (nowy 119), na dole, w drugiej bramie, mieszkania 15. 20292

Meble tanio do sprzedania, garnitur czarny rzeźbiony, jedwabiem kryty, trzy orzechowe garnitury utrechtem i jutą kryte, otomana, szeslong. Mokotowska № 59, róg placu św. Aleksandra, stróż wskaże. 19328

Poziewki dwie nowe, samogrające z okazji do sprzedania tanio. Chmielna 48, mieszkania 15, od 1—7. Tamże potrzebny pokój umeblowany. 19973

Największy skład kaszmirów czarnych, znajduje się na Krakowskim-Przedmieściu № 62 nowy, w gmachu dobroczynności, w byłym sklepie żyrdowskim.

Maszyny białe, wyborowe, prześlizna białosć, po cenach ściśle fabrycznych, w głównym składzie na Krakowskim-Przedmieściu № 62 nowy, w gmachu dobroczynności, w byłym sklepie żyrdowskim.

Największy wybór płócien jarosławskich, znanych ze swej drobi, trwałości, ręcznej roboty, na murawie błychowanych, znajduje się w składzie fabrycznym. Krakowskie-Przedmieście № 62 nowy, w gmachu dobroczynności, w byłym sklepie żyrdowskim.

Szując płótna creassowego łódzkiego (Polska), na 15 koszul męskich lub damskich, szerokości 1½ łokcia, za rs. 10 sprzedaje skład fabryczny, Krakowskie-Przedmieście № 62 nowy, w gmachu dobroczynności, w byłym sklepie żyrdowskim.

75 łokci Creassu (półpłótna), za rs. 6 kop. 25 sprzedaje skład fabryczny, Krakowskie-Przedmieście № 62, w gmachu dobroczynności, w byłym sklepie żyrdowskim.

6 prześcieradeł gotowych, obrębionych, bez szwu, 3½ łokcia długie, 2½ szerokie, za rs. 5 sprzedaje skład fabryczny, Krakowskie-Przedmieście № 62 nowy, gmachu dobroczynności, w byłym sklepie żyrdowskim.

Za bezcen garnitur mebli, garniturek fantazyjny, łóżka, szafy, szafka, kłęcznik, otomanka, kredens, krzesła, stół. Świętokrzyszka № 39, róg Marszałkowskiej, m. 2. 20482

Kwiaty w wielkim wyborze, bardzo tanio. Fabryka Dragat. Chmielna 6—12. 20473

Sanki dwuosobowe, prawie nowe, petersburskiego fasonu. Świętojeńska № 28, w stajni. 20456

Do sprzedania szafy sklepowe. Bielańska № 7, w hotelu Krakowskim. M. Szpinak.

Maszynka do sprzedania do gorących przekąsek na 5 półmisków i tyleż mienazek, w restauracji na wprost kościoła św. Antoniego № 30. 20420

Do sprzedania konie z karetą lub do wynajęcia po pół rubla za godzinę. Wawicka № 11 nowy, mieszkania 3. 25419

Pianino czarne, systemu amerykańskiego, z krzyżowymi strunami i białym metalowym, bardzo tanio do sprzedania. Włodzimierska 2. m. 6. 20555

Szafa orzechowa, rozbierana i stół do sprzedania za bezcen, w pracowni sukien. Żabia 1—3. 20569

Meble salonowe, garnitury czarne i orzechowe, umeblowanie jadalnego pokoju ogłowe, oraz lustra i inne meble z 6-u pokojów, do sprzedania b. tanio, na Chmielnej № 32 nowy, m. 9, 4-ty dom od rogu, pomiędzy Marszałkowską i Bracką. 19599

Garnitur mebli czarny, 3 orzechowe, szeslongi, sofy, otomany, sprzedaje tanio. Ul. Świętokrzyszka 17. 20559

Za bezcen garnitur mebli, łóżka, szafy, żymywalka, otomana, szeslong, biurko, kredens, stół, krzesła, portjery. Szpitalna 5.

Para dobrych chomont krakowskich, faetonik i szaraban dwukolowy—moskiewskiej fabryki, bardzo mocny, tanio do sprzedania. Oboźna 2, urządcy. 20573

Szafa sklepowa, czarna, z kontiarem do sprzedania. Wiadomość w cukierni, róg Żurawiej i Kruczej. 20562

2 futra skonskowane, 1-ne barany do sprzedania za przystępną cenę. Podwale № 4, mieszkania 13. 20566

Fortepian, pianino sprzedaje ratami, wydzierżawia tanio. Wiejska 11, m. 5. 20624

Prawie nowa rotunda na lisach, na osobę małego wzrostu, garniturek buduarowy i suknia słubna. Marszałkowska № 60, mieszkania № 17. 20625

Fortepian rs. 60. Chłodna № 60, mieszkania 16. 20602

Garnitur mebli orzechowych, krytych utrechtem, w dobrym zupełnie stanie, składający się z kanapy, 2 foteli większych, 6-u mniejszych i stołu, do sprzedania. Nowy-Swiat 32, w składzie mebli. 20603

Masło śmietankowe z Dańkowa, dwa razy na tydzień. Jerolimiska 80, m. 2.

Do sprzedania szeslong za rs. 16. Ulica Elektoralna № 2, u Jasińskiego. 20611

Za rs. 18, jest do sprzedania maszyna do szycia nożna Pollaka Szmida, oryginalna, Chłodna № 34, m. 9. 20656

Szeslong w skórę rs. 25, w jutę 13. Marsjańska 1, stróż wskaże. 20657

Dardzo tanio! do sprzedania koszule męskie, mankiety, kalesony i kołnierzyki nowe. Chmielna 29, m. 6. 20658

Kiełbaśnice długie pud rs. 18, kiełbaśnice krótkie pud rs. 10, sprzedaje fabryka kiszek Ludwika Olszewskiego. Szmulowizna № 1. dom Brühla. 20662

Zegar antyk, z brązu paryzkiego, szkło czeskie dawne, serwantka antyk, lustro duże, szafa orzechowa, łóżko ładne Simlera. Żurawia 43, m. 14, od g. 10 do 2-ej. 20665

Do sprzedania karetka potrójna, prelotka petersburska, bryczka jednokonna na resorach, sanki familijne, wszystko za bardzo przystępną cenę. Ulica Leszno № 84, obok parowego młynka. Wiadomość u stróża.

Biuro na szafkach, orzechowe, za 30 rs. Marszałkowska № 56, u stolarza. 20585

Peczki dębowe, wielkie i małe od wina, do sprzedania. Długa № 30, mieszkanie 57, 3-e piętro. 20597

Tanio sprzedaje meble, garnitury, szeslongi, otomanki, kozetki, foteliki. Meble przyjmuje w zamian i do przerabiania. Krakowskie-Przedmieście № 20, wprost ulicy Hrabiego Berga. 2967

Do sprzedania futro niedźwiadki nowe, dwucale nieużywane. Ulica Widok № 14, mieszkania 4, u służącego Ignacego. 20600

Do sprzedania garnitur mebli z portjerami, szafa, stół, łóżka żelazne, lustro, toaletta i t. d. Mazowiecka № 11, u szwajcara. 20612

Interesa handl. i majątk.

Rs. 3,500 potrzebne na hipotece domu przy Towarzystwie. Wiadomość u p. Pfeffera, róg Ceglanej Ciepłej № 5, od godz. 9 do 11-ej rano. 20459

Kupuje sumy hipoteczne na domy w Warszawie, w połowie szacunku od najmniejszej do największej. Adresy pod lit. A. 100 w kantorze Kur. Warsz. 20207

Sklep mydlarski z powodu wyjazdu jest do sprzedania od Nowego Roku. Wiadomość na miejscu. Żurawia 14. 19752

Administracja restauracji do wzięcia każdego czasu. Wiadomość: browar, Grzybowska № 33. 20334

Obszerny plac do wynajęcia, na skład materiałów, lub ogród warzywny. Tamże obora, stajnia i wozownia. Ul. Fabryczna, dom hr. Ronikiera. 20309

Rs. 3,000 potrzebne na 1-szy № po Towarzystwie domu, w środku miasta, bez pośrednictwa. Wiadomość ulica Wspólna № 42, mieszkanie 5, od godziny 10 do 12.

Plac 6946 łokci kwadratowych tanio i na dobrych warunkach do sprzedania. Wiadomość ulica Przejazd № 3, u właściciela domu. 20593

Sklep do sprzedania na korzystnych warunkach. Chmielna № 48—34. 2964

Na dogodnych warunkach do odstąpienia zaraz sklep duży kolonialno-dystrybucyjny, z porządnym urządzeniem, towarami lub bez. Wiadomość w sklepie Bracka № 5. 2966

Sklep dystrybucyjno-galanteryjny na pryn-cypalnej ulicy, do odstąpienia. Wiadomość Kiosk Leszno, róg Rymarskiej. 2965

Odstępuje się sklepik z dystrybucją w miejscu ożywionem, wygodny, istniejący lat 40, obecnie lat 3 w jednym ręku. Ulica Elektoralna № 9. 20595

Choby ze wsi życzył sobie dostawiać tygodniowo pewną ilość doborowego masła nie solonego i śmietany, raczy się zgłosić. Ulica Hortensja № 5, mieszkanie 17. 20596

Zakład mleczno-restauracyjny, w miejscu najwięcej spacerowem, do odstąpienia z całym urządzeniem.—Wiadomość Marszałkowska № 129, w kawiarni. 20619

Potrzebna zaraz lodownia w okolicach adresu. Marszałkowska 141, skład wędlin.

Handel kolonialny spożywczy do sprzedania. Wiadomość Krucza 49, w sklepie.

Suma 5,500 rs. do wypożyczenia na pierwszy № po Towarzystwie domu. Wiadomość w kancelarii notariusza Sobierańskiego w sądzie okręgowym. 20601

Sklep do odstąpienia z dystrybucją, z powodu zmiany interesu. Ul. Chłodna № 36.

Kawiarnia do sprzedania bardzo tanio, lokal ładny i tani. Wiadomość: ul. Elektoralna № 9, sklep wiktuałów. 20626

Kawiarnia egzystująca od lat 15, jest do sprzedania. Bednarska № 25. 20632

Kawiarnia do sprzedania, mieszkanie tanie, z wodociągiem i zlewem. Twarda 48.

Skład węgla do sprzedania, przy ulicy Złotej № 42. 20667

Poszukuje się współpracownicy, panny lub wdowy, do interesu handlowego, z udziałem czynnym. Oferty: Brzeziny, gub. Piotrkowska, poste-restante. W. 20644

Za rs. 50 do odstąpienia restauracja. Ul. Chłodna № 22. 20651

Do sprzedania restauracja, z kompletnym urządzeniem, z niskim komornem, oraz dwa urządzenia sklepowe, jedno na handel kolonialny, drugie na skład wódek. Wiadomość: ulica Śliska № 60, w restauracji. 20634

Lokale.

Marszałkowska 67 nowy, obok gimnazjum, do wynajęcia od 1 stycznia 1887 trzy pokoje z balkonem na III piętrze od frontu z przedpokojem i kuchnią, z wodociągiem, zlewem, piwnicą i górą wspólną za rs. 320 rocznie, stróż wskaże. 3602

Pokój kawalerski do wynajęcia od 1 stycznia, z opałem i usługą. Może być i z meblami. Marszałkowska 114, od Złotej 9. 2951

Do wynajęcia od każdego czasu pojedyncze pokoje z meblami lub bez, na żądanie może być i całodzienne życie. Wiadomość: Plac Teatralny № 11, m. № 27. 20444

Na Zielnej, obok Marszałkowskiej № 39, do najęcia 3 pokoje, kuchnia, wygodny—od 1 stycznia. 20471

W niemieckim domu piękny, umeblowany pokój z osobnym wejściem od 1-go stycznia do najęcia. Oboźna 10, m. 14.

2 pokoje pojedyncze, umeblowane z usługą, samowarem: 12. 18 rs. Nowogrodzka 124, mieszkania 8, od 3—5-ej godziny. 20588

2 pokoje, przedpokój, kuchnia, do najęcia. Długa 25, stróż wskaże. 20589

2 pokoje razem lub pojedynczo, z meblami i usługą i salon duży, bardzo ładny. Złota № 4, mieszkanie 6, trzeci dom od Marszałkowskiej. 20649

Pokój z meblami do najęcia. Nowy-Swiat № 66, front, 1-sze piętro, mieszkania 2, wprost Świętokrzyszkiej. 20650

Dwa lub jeden pokój, do odstąpienia zaraz, z meblami lub bez, od frontu, z osobnym i frontowym wejściem. Wiadomość. Erywańska № 16, mieszkanie 16. 20653

Pokój oddzielny, z opałem, od frontu, p. 2-e. rs. 10 miesięcznie. Żurawia 43. 20665

Pokoik z osobnym wejściem i z opałem, zaraz dla kawalera. Erywańska 16, mieszkania 18. 20660

Pokój do wynajęcia dla nauczycielki, lub osoby dobrze wychowanej. Długa 11, mieszkania 10. 20604

Wdowa z francuzkim, niemieckim, szuka pokoju lub kuchni darmo. Adresy w administracji „Dozór.” 20605

Salon albo pokój przy familii. Włodzimierska 19, mieszkanie 15. 20606

Dla osoby przyzwyczajonej, jest do wynajęcia pokój przy familii, może być dla urzędniczki, emeryta, albo dla francuzki za konwersację. Ulica Nowolipie № 4, pierwszy dom od Przejazd, 3-e piętro, mieszkanie 7. 20609

Potrzebny pokój dla kobiety, przy familii. Adresy przyjmuje kantor Kur. pod lit. B.

Pokój ładny, obszerny, umeblowany do wynajęcia. Ujazdowska № 6, m. 11. 20643

Z powodu wyjazdu do wynajęcia, przy ulicy Kruczej № 27, na 2-m piętrze od frontu, elegancki lokal umeblowany, salon duży, trzy pokoje, przedpokój, kuchnia i wszelkie wygody, oglądać do 4-ej. 20647

Pokoik oddzielny z przedpokojem, dla inteligentnej panienci rs. 6 miesięcznie. Przejazd 9, mieszkanie 24. 20648

Doniesienia rozmaite.

Szkatułki samo-grające w wielkim wyborze, z repertuariami polskich kompozytorów i zagranicznych, poleca M. Pozzi, zegarmistrz, Nowy-Swiat № 31 (róg Chmielnej); ceny niskie; przyjmuje także do reperacji. 2872

100 kapeluszy żałobnych od rs. 4 kop. 50 z woalami do najwykwintniejszych. 2683

50 sukien żałobnych, kaszmirowych, szeswiotowych i krepowych, oraz posmiertne kapy, suknie, czepki, wieńce. 2683

Pogrzeby, przewożenie zwłok, wynajem wozów i karawanów, trumny metalowe i drewniane, w „Warszawskim magazynie żałobnym i pogrzebowym”, Senatorska 32, wprost kościoła. 2683